

KARACADAĞ TÜRKMEN AŞİRETİ'NDE ARABULUCULUK: SİVEREK ÖRNEĞİ

Kamil KAYA*
Mustafa TALAS**

Özet

Karacadağ Türkmen Aşireti, bir Türk aşireti olup Şanlıurfa'nın Siverek İlçesine bağlı Karacadağ bölgesine yayılmış 58 köyden oluşmaktadır. Gerek tarihsel geçmişiyle gerekse sosyo-kültürel yapısıyla bölgede tanınan önemli aşiretlere aittir. Türkan/Tırkan olarak da bilinen Türkmen aşireti, Siverek ve çevresinde ağalık sistemini kabul görmeyen aşiretler arasında yer almaktadır. Karacadağ'ın neredeyse tamamına yayılan Türkan'lar sosyo-kültürel yaşantısına paralel olarak sosyal sorunlar karşısında ağalık sistemi yerine aksakallıların ve din adamların birlikte etkili olduğu bir toplumsal sistem (arabuluculuk) geliştirmişlerdir. Bu toplumsal sistem sorunların çözümü için kendi içinde bir hukuk sistemi olmakla birlikte sosyal sorunların toplandığı merkezi bir alan konumundadır.

Araştırmamızın genel amacı, Siverek örneğinde Karacadağ Türkmen Aşiretinin sosyo-kültürel yaşamı içerisinde toplumsal bir anlam atfeden ve aşiretin sosyal ilişkilerini düzenleyen arabuluculuğu sosyolojik bir araştırma titizliğiyle inceleyerek bu alandaki sorunlara gerçekçi, anlamlı ve çözüm getirici olarak yaklaşabilmeyi sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Karacadağ Türkmen Aşireti, Arabuluculuk, Risipi/Aksakallı, Anlaşmazlık

MEDIATORSHIP IN KARACADAĞ TURKMAN TRIBE: A CASE OF SİVEREK

Abstract

Karacadağ Türkmen Aşireti is a Turkish tribe and consists of 58 villages spread over the Karacadağ region of Siverek Province of Şanlıurfa. It is an important tribe known to the region with its historical background and its socio-cultural structure. The Turkmen tribe, also known as Türkan / Tırkan, is one of the tribes that have not accepted the generosity system in and around Siverek. Turkmans, which have been spreading almost all over Karacadağ, have developed a social system (mediation) in which, instead of the social system, the opponents and the clerics are acting together in parallel to the socio-cultural life. This social system is a central area where social problems are gathered together with a legal system in itself for the solution of problems.

The general aim of our research is to investigate the mediation that has a social meaning in the socio-cultural life of Karacadağ Turkmen tribe in the Siverek example and regulate the social relations of the tribal people with a sociological research diligence so that they can approach the problems in this area realistically, meaningfully and solution.

Key Words: Karacadağ Turkman Tribe, Mediatorship Risipi/Aksakallı, Disagreement

* Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, kamilkaya6510@gmail.com

** Prof. Dr., Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi. mtalas44@gmail.com

1.Giriş: Amaç, Kapsam, Sınırlılıklar, Materyal ve Metot

Karacadağ Türkmen Aşiretinde Arabuluculuk, Karacadağ Bölgesi'nde karşılaşılan tüm sosyal sorunların toplandığı bir merkez konumundadır. Sadece belli sorunların görüşülüp ele alındığı bir alan değil, aşiretin bütün sosyal problemlerinin toplandığı bir alandır. Bundan dolayı Karacadağ Türkmen aşiretini gerçek anlamda tanımının, sosyolojik tespitlerde bulunmanın en kısa yolu aşiretin başvurduğu arabuluculuğa başvurmaktır.

Karacadağ Türkmen aşiretinin sosyolojik olarak araştırılması sosyal bilimciler tarafından ihmal edilmiş olan önemli bir alandır. Bölgenin sosyo-kültürel yaşantısının bilinmesi ve Türkmenler için önemli bir aşiret olan Türkanların tanınması ile ilgili gerçek anlamda bir araştırma şu ana kadar yapılmamıştır.

Bu çalışmanın temel amacı, sosyal sorunlar karşısında başvuru arabuluculuk çerçevesinde Türkmen aşiretini ele alarak Türkanların karşılaştığı toplumsal sorunları tespit etmek ve bunu bilimsel araştırma titizliğiyle değerlendirmektir. Var olan çeşitli sorunların çözümü için gerçekçi öneriler sunmak ve aşiretin sosyo-kültürel yaşantısına değinerek sosyal bilimciler tarafından ihmal edilen bu alan için yeni araştırmalara kapı aralamak gibi ilave amaçları da içermektedir.

Materyal olarak Ömer Halisdemir Üniversitesi Kütüphanesi ve tarafımıza ait şahsi kütüphaneler kullanılmıştır.

Metot olarak hem teorik analizin hem de nitel araştırma tekniklerinden mülakatın (görüşme) birlikte karma bir biçimde uygulanması benimsenmiştir

Çalışma üç aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamada Karacadağ Türkmen Aşireti, ikinci aşamada Karacadağ Türkmen aşiretinde arabulucuk ve üçüncü aşamada ise arabulucuk örnekleri ele alınmıştır.

Bu aşamada, birinci bölüm olan Karacadağ Türkmen Aşiretinin tarihsel periyotta ele alınmasına geçilebilir.

1. Karacadağ Türkmen Aşireti

Karacadağ Türkmen aşiretini ele almadan önce, tarihsel ve coğrafik olarak Karacadağ Bölgesi'nin değerlendirilmesinin doğru olacağı düşünülmektedir.

1.1.Karacadağ Bölgesi'nin Önemi

Karacadağ, güneydoğunun önemli noktalarından bir yerde bulunmaktadır. Diyarbakır, Mardin ve Şanlıurfa üçgeninde yaylaları ile tanınan önemli bir bölgedir. Karacadağ ve çevresine M.Ö. 3. Bin yılında **Huriler**, **Mitaniler** ve kısmen **Hititlerin** egemen olduğu biliniyor. M.Ö 1260'lardan sonra, Asurlar Karacadağ'ı kontrol etmişlerdir. Dağın doruğunda Mandel yaylasında yani Mandel düzlüğünde de, şu anda, Asur harabeleri mevcuttur. M.S 7. Yüzyılda İslam'ın yayılışı ile birlikte bölge fethedilmiştir. Diyarbakır'ın fethinden sonra Emeviler ve Abbasiler bölgeye egemen olmuştur. Daha sonra da, 11. Yüzyılda, Türkmen Göçü başlamıştır. 1071'de Büyük Selçuklu Hükümdarı Alparslan'ın Bizans Ordusunu bozguna uğratmasıyla Anadolu kapıları Türklere açılmıştır. Anadolu'nun kapılarının açılmasıyla birlikte, Karacadağ Türklerin Anadolu'ya yayılmasında bir istasyon ve dağıtım görevi görmüştür. Aynı zamanda, Karacadağ, göçerler için de ayrı bir önem taşımaktadır.¹

Pek çok aydın Karacadağ'ın medeniyetin beşiği olduğunu öne sürmektedir. Son buzul çağında, buzlar eridikten sonra, Yaratan, dünyada, ilk olarak, Karacadağ çevresinde hayat ortaya çıkartmıştır demektedirler. Tarihsel olarak, buğdayın ilk örneklerinin Karacadağ'da olduğu söylenmektedir. Bu, 90'ların sonunda, Almanya'da Max Planck Enstitüsünde yapılan

¹Nusret KAYA, 41 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Şanlıurfa Merkezde İkamet Ediyor, Şanlıurfa Karacadağ Türkmen Derneği Başkanı

bir çalışmadan öğrenilmektedir. İkinci olarak, Karacadağ'ın medeniyetin beşiği olduğuna dair bir başka kanıtta ise, yabancı üzümün kaynağının Karacadağ olduğu şeklinde, yabancı kaynaklarda bildirilmiştir. Ters lalenin de kaynağının (kesin olmamakla birlikte) Karacadağ olduğuna dair bilgiler bulunmaktadır. Bunlar, Karacadağ'ın tarihsel olarak çok eskiden beri bir yaşam alanı olduğunu göstermektedir. Geçmişte medeniyetin beşiği olmasıyla birlikte, doğal olarak, sonrasında farklı medeniyetler buraya gelmişlerdir. Aynı zamanda, Karacadağ şu anda, farklı etnik yapıları barındırması ile ayrı bir zenginliğe sahiptir. Farklı etnik yapılar ve farklı kültürleri içerisinde barındırmaktadır. Örneğin, Karacadağ'ın kilimleri ve oradaki motifler, ilginç yapılarıdır. Karacadağ tek başına ayrı bir hazinedir. Ancak keşfedilmemiş bir hazinedir. Mesela, çok fazla su kaynaklarına sahiptir, Karacadağ'daki o kaynaklar değerlendirilirse, tatil alanları yapılabilir ve tarım alanında farklı şeyler yapılabilir diye tarafımızdan düşünülmektedir. Karacadağ, volkanik dağ olduğu için, birçok alanı taşlık alanlardan oluşmaktadır. Bu alanlar istenirse temizlenip tarıma açılabilir. Aynı zamanda, volkanik olması nedeniyle, bazalt taşlar da burada yaygın olarak bulunmaktadır. Bazalt taşlarının toz haline getirilmesi ile seracılık yapılabilir ve yol yapımında ve inşaat alanında bu bazalt taşların kullanılacağı söylenebilir. Yanı sıra, değişik alanlarda bu taşlar kullanılabilir. Evliya Çelebi, Diyarbakır'dan Urfa'ya giderken gördüğü Karacadağ'da, ormandan dolayı gökyüzünün görülmediğini söylemektedir. Karacadağ, eskiden ormanlık bir alandan oluşmaktaydı. Şu anki durumunun iyileşmesi için ağaçlandırma yapılması da elzem olacaktır¹.

Buradan da anlaşıldığı gibi Karacadağ gerek tarihiyle gerekse coğrafyası ile keşfedilmeyi beklemektedir.

Karacadağ'ın öneminin vurgulanmasından sonra aşiret kavramının sosyolojik izahının yapılacağı bölüme geçilebilir.

1.2. Sosyolojik Olarak Aşiret Kavramı

Sosyolojik açıdan aşiret kavramıyla ilgili bir fikir birliği bulunmadığını görmekteyiz. Bu sebeple, çoğu zaman “aşiret” kavramı; kabile, oymak, cemaat, boy gibi kavramlarla karşılanmaya çalışılmaktadır. Bu konuda, M. Halil Yinanç, aşiretin Arapça'daki “kabile” anlamında değil de, Arapça'daki “aşıra” anlamında Türkçe'ye geçtiği kanısındadır. Böylece, aşiretin Türkçe'de “büyük aile” anlamında değil göçebe veya yarı göçebe hayatı yaşayan oymak ya da boy anlamında kullanıldığı Yinanç tarafından belirtilmiştir.² Türkiye'de aşiret ve oymaklar üzerine araştırma yapmış olan ünlü isimlerden olan Cevdet Türkay da aşiretin Arapça bir kavram olduğunu, fakat Türkçe'de göçebe veya yarı göçebe hayatı yaşayan oymak veya boy anlamında kullanıldığını belirtir.³

Gökalp'in yaklaşımına göre, aşiretler birbiri içinde bulunan gruplar gibidir. Fakat bu gruplar, bir yandan aileye, diğer yandan da siyasal bir kuruluşa benzedikleri için “siyasal aile

¹ Dicle Üniversitesi Öğretim Üyesi Yusuf Kenan HASPOLAT ve Araştırmacı-Yazar Ramazan KIVRAK, Röportaj, Eylül 2014

² TÜRKDOĞAN, Orhan: Güney Doğu Kimliği Aşiret-Kültür-İnsan, Alfa Yay. , 2. Baskı, İstanbul, 1998, s. 20, Akt: Ahmet, Çetintaş: Aşiretlerin Sosyal Yapısı Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme (İzollu Aşireti Malatya Örneği), Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Isparta, 2002, s. 44

³TÜRKAY, Cevdet: Başbakanlık Arşiv Belgelerine Göre Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Cemaatler, İstanbul, 1979, s. 16-17, Akt: Ahmet, Çetintaş: Aşiretlerin Sosyal Yapısı Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme (İzollu Aşireti Malatya Örneği), Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Isparta, 2002, s. 44

toplulukları” adını almaktadırlar. Bu gruplar, genellikle, hakiki yahut hayali bir akrabalığa dayanırlar. Aralarında “kan davası dayanışması” ve “savaş dayanışması” mevcuttur.¹

Bir başka yaklaşıma göre, aşiret, bir asıldan ayrılmış olup birlikte yaşayan ve birlikte konup göçen halk, kabile, oymaktır². Yani aşiret mensupları arasında bir kan bağı söz konusu olmaktadır. Bundan dolayıdır ki, aşiret mensupları birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Çünkü aynı ailenin mensubudurlar.³

Aşiret ve oymaklar konusunda duayen isimlerden olan Yusuf Halaçoğlu ise, şu görüşleri beyan etmektedir: “Arapça bir kelime olan aşiret, kabile karşılığı kullanıldığı gibi kabilenin altında daha küçük bir topluluğu da ifade etmektedir. Türkçe’de ise yaygın olarak göçebe unsurlar için kullanılmış; özellikle, Osmanlılar döneminde boyun altında, cemaatin üstünde bir topluluğa ad olmuştur. Osmanlı kanunname ve belgelerinde, genel olarak, konargöçer veya Yörük olarak kaydedilen teşekküller, yukarıdan aşağıya bir sıraya göre, boy (kabile, taife), aşiret, cemaat, oymak, mahalle, oba(aile) şeklinde bölümlere ayrılmıştır”.⁴

Karacadağ Türkmen Aşireti’nin sosyolojik olarak analiz edilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

1.3. Karacadağ Türkmenleri

Karacadağ Türkmenleri’ne Tirkan/Türkan/Tirkanlı Aşireti adı verilmektedir. Tirkan/Türkan/Tirkanlı Türkler anlamına gelmektedir. Osmanlı Tahrir Defterlerinde “Ekrad ve Yörük Taifesinden” şeklinde gösterilmişlerdir. Oğuzların 24 boyundan biri olan Beğdili boyuna mensupturlar. Önceleri Karakeçililer’e tabi iken sonradan Viranşehir’de (Urfa) bir derebeyi olan İbrahim Paşa bunları Milli Aşiretine bağlamıştır. Turkan aşireti mensupları, Türk olduklarını bilen, kurmançça konuşan bir Türk aşiretidir. Aşiretin en kalabalık olduğu yer Siverek’tir(Urfa)⁵.

Karacadağ eteklerinde 58 Tirkan Köyü bulunmaktadır. Başta Siverek olmak üzere, Hilvan, Ceylanpınar, Şanlıurfa merkezde ve Diyarbakır’da Tirkan aşireti yerleşik bulunmaktadır. Bunlar, yakın zamanda köyden şehre yerleşen ailelerdir. Bir de Karacadağ’dan başka şehirlere göç eden akraba topluluklarla da dernek kurduktan sonra tanışılmıştır. Kırşehir’de Karacakurt aşireti, Mersin Erdemli’de Boynuinceli Aşireti, Gaziantep Barak Ovası’nda Tirkanlı aşireti, Diyarbakır’ın Bismil İlçesi’nde Tirkanlı ve Elâzığ’da Tirkanlı aşireti mensubu akraba toplulukların varlığı söz konusudur. Bunun yanı sıra, bu aşiretlerle iletişime geçilip; düğünlerde, taziyelerde ve özel günlerde görüşmelere başlanmıştır.⁶

Bu aşiretten ilk bahseden Ünlü Sosyolog Ziya Gökalp’tir. Ziya Gökalp, Türkan ya Tirkanlardan “Diyarbakır’daki Karakeçili Aşireti, Osmanlıların ecdadı olan Kayılardan

¹ GÖKALP, Ziya: Kürt Aşiretleri Hakkında Sosyolojik Tetkikler, (Haz; Yalçın TOKER) , 2. Baskı, Toker Yay. , İstanbul, 2013, s.22

² SAMİ, Şemseddin: Kamus-ı Türki, Çağrı Yay., İstanbul, 1989, Cilt: I, s. 938, Akt: İsmail, FİRDEVSOĞLU: Adıyaman Yöresi Aşiretleri, Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi Tarih Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş, Haziran 2013, s.8

³ FİRDEVSOĞLU, İsmail: Adıyaman Yöresi Aşiretleri, Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi Tarih Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş, Haziran 2013, s.8

⁴ HALAÇOĞLU, Yusuf: Aşiret, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, IV, Türkiye Diyanet Vakfı Yay. , İstanbul, 1994, s.9: Akt: FİRDEVSOĞLU, İsmail: Adıyaman Yöresi Aşiretleri, Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi Tarih Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş, Haziran 2013, s.8

⁵ <http://www.karacadagturkmenmenderneği.org/sayfa/2-turkmen-asireti.aspx#.VzSLZYSLTIU> (12.05.2016)

⁶ <http://blog.milliyet.com.tr/turkmen-olmama-ragmen-turkce-yi-ortaokul-da-ogrendim/Blog/?BlogNo=378518> Röp. Neslihan Sultan Pala , (27.12.14)

ayrıldıklarını ve Kütahya cihetlerinde dolaşan Karakeçililerin amcazadeleri olduklarını iddia etmekle beraber, Kürtçe konuşurlar” şeklindeki ifadeleriyle bahsetmektedir¹

Gökalp, bu ifadelerin ardından, Kütahya’daki ve Orta Anadolu Bala’daki Karakeçililerin ise tek kelime Kürtçe bilmediği biliniyor ve bu bir Türkmen aşiretinin Kürtleşmesi değil midir şeklinde beyanlarda bulunmaktadır. Karacadağ’da bulunan “Türkan” aşireti de isimlerinin işaret ettiği duruma göre, aslen Türkmen’dirler. Tırkan diye ifade edilişi ise Kürtlerin Türkmenlere söyleyişlerine göre yerleşmiştir. Bunun yanı sıra, Türkanlılar, Türk olduklarını ve hatta Beydilli boyuna mensup bulduklarını ve eskiden reislerine “boybeyi” denildiğini bilmektedirler. Fakat Türkçeyi tamamıyla unuttuklarından Türk olduklarını da Kürtlerin söyleyişlerine göre ifade etmektedirler.²

Bu örneklerde de görüldüğü gibi, Türkanlar ile Karakeçililer Türk olmakla birlikte, Karakeçi aşireti ile Türkan aşireti gerek coğrafik olarak yakın olması ve gerekse ortak bir kimlikle birlikte, benzer şekilde asimile olmalarından dolayı kaynaklarda birlikte anılırlar. Karakeçi aşiretinin karşılaştığı sorunlara bakıldığında, Karacadağ Türkanların yaşadığı sorunlara benzer hatta çoğu zaman aynı sorunlarla karşılaştıkları görülür.

Güneydoğu aşiretlerini ciddi olarak araştıran Orhan Türkdoğan bu hususta şu görüşlere yer vermektedir: “Günümüzde, Urfa’nın Suruç ilçesinde yaşayan Karakeçili Aşireti 24 Oğuz boyuna mensup Türkmenlerdendir. Bunlar, her yıl Söğüt İlçesinde yapılan Ertuğrul Gazi’yi anma törenine büyük bir coşkuyla katılmaktadır. 1989 Yılı’ndaki kutlama töreni bunun en güzel ispatı olmaktadır. Suruçlu Karakeçililer Kürtçe bilmezler, Türkçe konuşurlar. Ancak, Urfa’nın belirli yörelerinde yaşayan aynı aşirete mensup Karakeçililer ise, tersine hiç Türkçe bilmez, Kürtçe konuşurlar. Bu durum, Ziya Gökalp’ın: “Kürt Aşiretleri Hakkında İçtimai Tetkikler” adlı incelemesinde tespit etmiş olduğu, Diyarbakır Yöresi ve Silvan’daki Karakeçililerin “Kürtleşmesi” sürecini hatırlatmaktadır. Gökalp, geniş çaptaki incelemelerinde, birçok Türk boylarının yörede zamanla “Kürtleştikleri” gerçeğini ortaya koyarak, bu oluşumu “Türklerin Kürtleşmesi” şeklinde takdim etmiştir³. Türkdoğan, eserinin devamında “yıllarca iç ve dış mihrakların kışkırtmaları, metodolojik propagandaları yanında, Doğu ve Güneydoğu Anadolu’nun kalkınma potansiyelinin ihmali ve eğitimsizlik süreci, günümüzde de Türkçe konuşan çok sayıda Türkmen boylarının Kürtleşmesi olayını gündeme getirmiştir. 24 Oğuz boyuna mensup Beğdili Aşireti, bugün Kürtçe konuşan Badıllı aşiretinin özünü teşkil eder⁴.”

Siverek’teki Karakeçililer kimliklerini Şöyle ifade ederler: “**dilimiz Kürt, giyisimiz Arap, özümüz Türk**”. Karakoyunlular, Akkoyunlular, Artukoğluları Kürtlerle iç içedir ve çoğu Kürt bu beyliklerin beylerini kendi beyi saymaktadır. Birçok Türk beyinin Mardin’de, Diyarbakır’da, Ahlat’ta, Erzurum’da kurduğu beylikler bulunmaktaydı. Hepsinin içinde Kürt ve Türk birbirine karışmıştır ve iç içelik sebebiyle, birçok Türk boyu Kürtleşmiştir. Örneğin Karakeçililer, bugün Karacadağ eteklerinde yaşamaktadırlar ve hiç Türkçe bilmezler. Karakeçililer, aslında, bir Türkmen boyudur. Buna benzer birçok boy bulunmaktadır⁵

Karacadağ Türkmen Aşireti’nin bölgede önemli bir yere sahip olduğu ve birleştirici özelliğinin olduğu şu biçimde ifade edilmektedir: “Karacadağ Türkmen Aşireti, Karacadağ’ın Diyarbakır tarafında İzol Aşireti, Kejan Aşireti, Viranşehir tarafında Çemka Aşireti, Karacadağın aşağı kısmında Karakeçili aşireti ve Şeyhan Aşireti, yine Viranşehir tarafında Sefa Aşireti ve Dodıkan Aşireti, Mehel Tarafında Menda aşireti gibi birçok aşiretle yakın ilişkisi bulunmaktadır. Bu aşiretlerin hepside Karacadağ Türkmen Aşiretinin arabulucularına

¹ GÖKALP, Ziya: Kürt Aşiretleri Hakkında Sosyolojik Tetkikler, Sosyal Yayınları, İstanbul, 1992, s. 117

² GÖKALP, Ziya: Kürt Aşiretleri Hakkında Sosyolojik Tetkikler, Sosyal Yayınları, İstanbul, 1992, s.118

³ TÜRKDOĞAN, Orhan: Etnik Sosyoloji, 5.Baskı, Timaş Yayınları, İstanbul, 2006, s.121

⁴ TÜRKDOĞAN, Orhan: A.g.e , s.121

⁵ AKSOY, Mustafa: “Neden Kürtçülük Yapılıyor?”, Türk Dünyası Tarih Kültür Dergisi, Mart 2010, s.60-61

başvururlar. Bundan dolayı Karacadağ Türkmen Aşiretinde arabuluculuğu ele alırken bu aşiretlerdeki örnek olaylarını da ele almak arabuluculuğun anlaşılmasında ciddi katkılar sağlayacaktır”¹

Karacadağ Türkmenleri ile ilgili en önemli yaşam biçimi örneklerini yakalamanın mümkün olduğu arabuluculuk meselesi ekseninde değerlendirilmesinin yapıldığı ikinci bölüme bu aşamada geçilebilir.

2. Karacadağ Türkmenlerinde Arabuluculuk

Karacadağ Türkmenlerindeki arabuluculuk konusu aşiretlerin yapısını en net biçimde yansıtan yönlerindedir. Bu hususu ele almak icap etmektedir.

2.1. Arabuluculuk Kavramı

Arabuluculuk kavramı literatüre bakıldığında, genelde, hukuk alanında yapılmış araştırmalarda karşımıza çıkmaktadır. Bizim için önemli olan ise, hukuksal ifadesinin dışında sosyal ilişkilerdeki tanımlamasıdır.

Arabuluculuk, ortaya çıkan bir uyuşmazlık karşısında, tarafların mahkeme yargısına başvurmak yerine, tarafsız bir üçüncü kişi veya kişilerin yardımı ile bu uyuşmazlığı çözmeye konusunda anlaşmaları ile ortaya çıkan yöntemdir. Arabuluculuk, arabulucunun tarafları bir araya getirerek, müzakere etmeleri ve birbirlerini anlayabilmeleri için aralarındaki iletişimi kolaylaştırmaya çalıştığı, gönüllü bir usul olarak da ifade edilebilir”.² Bu tanımlama araştırmamızın temel konusu olan arabuluculuğu araştırmamıza uygun açık ve özlü bir şekilde ortaya koymaktadır.

Arabuluculuk, Karacadağ Türkmen Aşiretinde de sosyal ilişkilerde sıkça başvurulan bir yöntemdir. Yukarıda da değinildiği gibi bu yöntemde mahkemeye başvurulmamaktadır. Aşiret içinde görülen arabuluculukta, mahkeme yerine, geleneksel olarak oluşturulmuş bir toplumsal sistem söz konusudur. Türkmen aşiretinde arabuluculuğu din adamları ve aksakallılar gerçekleştirirken bazı durumlarda sözü dinlenen büyükler yoluyla da gerçekleştirilmektedir. Bunlar genelde yakın akrabalar ve komşuluk ilişkilerinde gerçekleşen durumlardır.

Türkmen aşiretinde arabuluculuğu sağlayan aksakallıların ve din adamların eğitim durumu veya uzmanlığına bakılmaksızın toplum içindeki statüsü ve aşiret mensubiyetine bakılıp sözü dinlenir. Arabuluculuğu gerektirecek sorun yargıya taşınmış olsa bile, hukuksal süreç bittikten sonra, aşiret içindeki arabuluculuk yöntemine mutlaka başvurulur. Yani, aşiret içindeki arabuluculuk yargıdan daha üstün görülmekte ve yargıda verilen kararlar arabuluculukta verilen kararlar kadar etki gösterememektedir.

Arabuluculuk şöyledir: diyelim ki iki kişi arasında bir anlaşmazlık oldu. Biz bunları arabulucular yolu ile cemaatçe görüşürüz. Tarafları bir cemaate getiririz. Hak ve hukuk çerçevesinde her iki tarafı dinleriz. Kim haklı kim haksız ise bunu görüşür ve ortaya koyarız. Daha sonra haklı olanı söylediğimiz gibi haksız olana da haksızlığını kabul ettiririz. Haklı olana hakkını vererek haksız olana da gereken bedeli veya uyarıyı yaparak aradaki anlaşmazlığı kaldırırız. Geriye sadece tarafları barış için bir daha bir araya getirmek kalıyor. Barışa gelince de buranın usulü ile bir araya getirilir. Bu barışın temel mantığı da devletin bu

¹ Nusret KAYA, 41 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Şanlıurfa Merkezde İkamet Ediyor, Şanlıurfa Karacadağ Türkmen Derneği Başkanı

² KEKEÇ, Elif Kismet: Arabuluculuk Yoluyla Uyuşmazlık Çözümünde Temel Aşamalar ve Taktikler, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Doktora Tezi, 2010, s. 41

konularda meşgul olmaması, insanların mahkemelik olmaması, kin ve düşmanlığın devam etmemesidir.¹

Doğu ve Güneydoğu'da kin ve düşmanlıklar artmıştır. Bunun temel sebebi eğitim alanındaki yetersizliktir. Bu bölgede birçok olayın sebeplerine bakıldığında, basit bir nedenle başlandığı ve insanların toplumsal hayattaki bilinçsizliklerinden kaynaklandığı görülmektedir. Artık buna kimi cehalet der kimi bilgisizlik der ama gerçekte buna eğitimsizlik denilebilir. Eğitimsizlik, sosyal yaşamda insanların hak ve hukukun yerine kaba kuvveti kullanmalarına sebebiyet vermektedir. Adam öldürme, başkasının hakkını hukukunu gasp etme gibi sonuçlar eğitimsizlikten kaynaklanmaktadır. Bundan dolayı, toplumda yetişkin insanların, eğitilmiş insanların, din adamlarının ve saygınlık kazanmış deneyimli insanların önemi ve rolü gittikçe artmaktadır. Aynı zamanda, sosyal sorunların yükümlülükleri de bu insanlara kalmaktadır. Bölgede görülen arabuluculuk sistemi de, bu sorumluluk bilinci ile ortaya çıkmış ve bu bilinçle sürdürülmektedir. Şeyhler, diğer din adamları ve Risipi'ler bu sistemi ayakta tutmaktadırlar. Toplumsal alanda akla gelebilecek her türlü anlaşmazlık bu sistemi ilgilendirir. Bu sistem toplumda olmazsa olmaz bir sistemdir."²

Arabuluculuğun sağlanmasında bazı sosyal sorunların çözümü için bazı taraflara verilen cezalar yargının verdiği cezalardan daha etkili ve daha üstündür. Hiçbir davanın (kan davası gibi) arabuluculuğa taşınmadan, aksakallıların ve din adamların görüşü ve uygun gördüğü şekle başvurulmadan sona ermesi söz konusu değildir. Özellikle, büyük sorunlarda eğer arabuluculukla verilen bir karar söz konusu olmamışsa, sorunun devam etmesi ve yeni sorunlara neden olması ihtimali çok yüksektir. Genelde de, bu sorunlar yargı ile sınırlı bırakılmaz ve arabuluculukla verilen kararlar doğrultusunda sonuca varılır. Arabuluculukla bir araya getirilen ve belli bir karar doğrultusunda uzlaştırılan taraflar daha sonra bu arabuluculukta verilen kararlara aykırı davranamazlar. Taraflar arabuluculukta uzlaşma amaçlı verilen kararları kabul ettikten sonra aykırı davranması sonucunda ortaya çıkan olumsuz sonuçlardan sorumludur ve bundan dolayı toplumdan dışlanır, gerekirse bundan dolayı cezalandırılır. Aynı zamanda aykırı davranışları gösteren taraflar ileride arabuluculuğu gerektirecek sorunlarla karşılaştığında sorunun çözülememesiyle karşı karşıya kalabilir. Çünkü aksakallıların arabuluculuğuna aykırı davranışlar aksakallıların taraflara olan güvenini sarsabilir.

Sonuç olarak arabuluculuk aşiret içinde ve sosyal ilişkilerde bulunan farklı aşiretler arasında sosyo-kültürel yaşam doğrultusunda karşılaşılan sorunların çözümü için başvurulan bir yöntem olup yargı dışında oluşturulmuş geleneksel bir toplumsal uzlaştırmadır denilebilir.

Bu noktada adına Risipi denilen aksakalların izah edilmesinin de faydalı olacağı düşünülmektedir.

¹ Vehip ATSIZ, 73 Yaşında (2016 yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

² Vehip ATSIZ, 73 Yaşında (2016 yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

Fotoğraf 1: Karacadağ'da Bir Kıl Çadırında Arabuluculuk İçin Yapılan Bir Toplantı

2.2. Aksakallı (Risipi)

Aşiret içinde saygınlık kazanmış, belli bir yaş düzeyine gelmiş, sözü dinlenen, çevresi tarafından güvenilir görülen, sorunlar karşısında danışılıp görüşü dikkate alınan, aşirette söz sahibi ve arabuluculukta başvurulan kişilere aksakallı denir. Türkmen Aşiretinde Kürtçe konuşulduğu için “aksakallı” kelimesinin Kürtçe karşılığı olan “Risipi” kelimesi de kullanılmaktadır. Aksakallı veya Risipi kavramı kişinin olgunluğuna, belli bir yaş düzeyine gelmesine dayandırılır. Kişinin yaşlı olması sözünün dinlenilmesinde ve söz sahibi olmasında önemli bir etkidir. Zaten aşiret içindeki aksakallılara bakıldığında hemen hemen hepsinin belirli bir yaş ortalamasına eriştiği ve yaşça olgun oldukları görülüyor.

“Karacadağ Türkmen Aşireti’nde aksakallılardan H.Hasan Kaya ve H.Abdülkerim İrim arabuluculuğun belkemiğini oluşturmaktadırlar. Karacadağ Türkmen Aşireti’nde arabuluculuk denilince en başta bu iki ismi dillendirmek mümkündür. Ancak, bunların dışında arabuluculuğa katkısı olan isimler de var. Örneğin, Karabahçe’de bilinen Şeyh Ali (Omeran ailesinden), Ondan sonra yine Karabahçe tarafından Hacı İzzettin Kızıoğlu, Gülce köyünden Ömer Gülice, Gürakar’dan Hacı Mustafa Yılmaz, Altınahır’dan Hacı Mustafa (Vefat etti), Çıkrık’ta çok önemli isimlerden olan Vehip Atsız gibi isimler arabuluculuğa katkısı olan isimlerdir. Arabuluculukta bilinen Şeyhler ise Şeyh Nurullah (vefat etti), Şeyh Ahmet (Karacadağ Şeyhlerinden), Şeyh Hikmet, Şeyh Cenap Gülpınar (vefat etti) ve oğlu Şeyh Kasım Gülpınar gibi isimler arabuluculukta bölgede bilinen ve saygınlık kazanmış şeyhlerdir. Günümüzde en etkin olanı ise Şeyh Hikmet’tir.”¹

¹ Nusret KAYA, 41 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Şanlıurfa Merkezde İkamet Ediyor, Şanlıurfa Karacadağ Türkmen Derneği Başkanı

Fotoğraf 2: Şeyh Hikmet Aydın

3. Arabuluculuk Örnekleri

Arabuluculuğun nasıl işlediğini görebilmek örneklerine bakabilmekle mümkündür. Buna göre, bu aşamada, bu örneklerin anlatılacağı son bölüme geçilebilir.

3.1.Kan Davalarında Arabuluculuk

Aşiret içinde ve farklı aşiretler arasında arabuluculuğu gerektiren sosyal sorunların en başında kan davaları gelmektedir. Bu davalar toplumsal sorun alanında aşiret için ciddi anlamda problem teşkil etmektedir. Bu problemin çözümü aşiret içinde ve aşiretler arasında olmasına bağlıdır. Eğer kan davası aynı aşiret mensupları arasında ise aksakallılar ve din adamları tarafından taraflar bir araya getirilerek arabuluculuğa gidilir. Kan davalarında arabuluculuk yoluyla Risipiler tarafından uygun görülen fidye verilir ve taraflar bir araya getirilip barıştırılır. Fidyeyi kabul eden taraf bu arabuluculuktan sonra davanın peşine düşemez ve karşı tarafa bir zararda bulunamaz. Eğer fidyeyi alan taraf arabuluculuktan sonra aykırı bir davranışta bulunursa da can ve mal kaybının hepsinden sorumlu tutulur.

“Özellikle kan davaları arabuluculukla çözülmezse hiç çözülmez. Bu bölgede aşiretler arasında kan davalarının arabuluculuktan başka yolu yoktur.”¹

“Kan davalarında bir yerden sonra her iki taraf daha fazla kişinin ölümüne neden olmaktan korktukları için ve bir yerden sonra her iki tarafta sıkıldıkları için kendileri arabuluculuğa başvururlar. Zaten arabuluculuktan başka yolu ve çözümü de yoktur.”²

Eğer kan davası farklı aşiret mensupları arasında ise sorun olabildiğince ciddiye alınır. Çünkü bu durumlarda sadece birbirine zarar veren kişi veya aileler değil tüm aşiret mensupları olanlardan sorumludur. Kan davası aşiretler arasında olmasından dolayı kişi durumdan habersiz olsa bile aşiretin mensubiyetinden dolayı olanlardan sorumludur. Kişi olaya karışan kişi ve aileleri hiç tanımıyor ve bilmiyor olabilir, eğer aynı aşiret içinde ise durum kolektiflik içinde değerlendirilir ve aşiret mensubiyetine bakılır. Yani aşiretler arasında bulunan kan davasında arabuluculuktan önce aşiretin her ferdi durumdan sorumlu ve

¹ Hacı Abdülkerim İRİM, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

² Hacı Abdülkerim İRİM, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

tehlikededir. Bundan dolayı tehlikeye karşı önlemini almalıdır. **Örneğin, Karacadağ Türkmen Aşireti** ve **Bilkasman Aşireti** arasında geçen ve yıllarca süren kan davasında birçok kişinin ölümüyle sonuçlanan kan davası. Bu davada en son sadece aşiret mensubiyetinden dolayı bir çoban¹ öldürüldü. Bu çoban Çıkrık Köyünde tanınan Vehip Atsız'nın damadı idi. Bu çoban, hayvancılıkla uğraşan ve göçer olarak Viranşehir taraflarında Karacadağ Türkmen Aşiretinin sınırları dışında bir köyde geçici olarak ikametgah ettiği sıralarda öldürülmüştür. Alınan bilgilere göre bir gece Bilkasman Aşiretine mensup birkaç kişi gelip çobanın evini basmış ve çobanı evinde öldürerek kaçmışlardır. Bu olay bölgede ve aşiretler arasında çok konuşulmakla birlikte olayın gerçek bilgilerini o zaman olaya şahit olmuş Şaban Atsız'dan öğreniyoruz. Şaban², böyle bir olaya 15-16 yaşlarında şahit olmuş ve damadı gece vakti gözlerinin önünde öldürülmüştür...

Çobanın ölümünden sonra hem Türkmen Aşireti hem de yakın aşiretler bu davayı çözmek için harekete geçmiştir. Farklı aşiretlerden Risipilerin ve Din adamlarının katılımıyla gerçekleşen bu arabuluculuğun görüşmeleri günlerce sürmüş ve şu anda taraflar birbirine karşı temkinli davranmakla birlikte bu kan davası durdurulmuştur.

Tırkan ve Bilkasman Aşiretleri arasında uzun zaman devam eden ve farklı kişilerin ölümüne neden olan bir kan davası oldu. Bu dava en son Çıkrık'tan bir çobanın ölümü ile tam anlamı ile arabuluculuğa yansıdı. Yine o davada da biz vardık. Arabuluculuk ile bu davayı da yaptık ve şimdiye kadar da her iki taraf arasında bir sorun yok. Yani arabuluculuk yolu ile olmasaydı bu davanın kapanması mümkün değildi.³

Kan davaları bu bölgede ciddi sorunlar arasındadır. Çok farklı şekillerde ve farklı sebeplerden kaynaklı kan davaları görülür. Ancak en önemlisi de namus davalarının kan davasına dönüşmesidir. Bu türdeki kan davaları ciddi anlamda üzerinde durulması gerekir. Namus davalarındaki adam öldürmeye bakıldığında birçok defa birden fazla kişinin can kaybına neden olduğu görülmüştür. Hatta yeri gelmiş insanlar birbirinin soyunu kurutmaya çalışmıştır. Onun için namus davaları ciddi ve hassas konulardandır.⁴

Şanlıurfa'nın Siverek İlçesi'nde, Türkmen Aşireti'ne mensup iki aile arasında 6 ay önce kız kaçırma nedeniyle başlayan ve 2 kişinin ölümüne neden olan kan davası, barışla sonuçlandı. Aşiret reislerinin araya girmesiyle ikna edilen Kızıoğlu ve Taş aileleri, tekbirler eşliğinde el ele tutuşup, birlikte yemek yiyerek barıştıklarını ilan etti.

Geçen şubat ayında kız kaçırma meselesi nedeniyle aralarında husumet bulunan Kızıoğlu ailesi fertleri, Siverek'te 35 yaşındaki Ramazan Taş'ı öldürmüştü. Bu olayın ardından Taş Ailesi fertleri ise 3 ay önce 41 yaşındaki Enver Kızıoğlu'nu İstanbul'da silahla öldürmüştü. Kan davasının başka canlar almasını önlenmek için kentin ileri gelenleri ile Türkmen Aşireti'nin önden gelen isimlerinden Nusret Kaya, iki aile arasında arabulucu oldu. Yapılan görüşmelerin ardından her iki aile de barışmayı kabul etti.⁵

Taş ailesi ile Kızıoğlu ailesi arasında bir kız kaçırma olayı oldu. Kızıoğlu ailesi Taş ailesinden kız kaçırdı. Daha sonra bu iki aile Siverek'te karşılaştı. Karşılaşınca taraflar arasında kavgaya çıktı ve kavgada kızın yakınlarından biri öldü. Olay can kaybına neden olunca daha fazla büyümesin diye araya girildi ancak can kaybı olduğundan olayı çözmek mümkün

¹ Ahmet İRGEN, Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyordu

² Şaban, ATŞİZ, Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Aksakallılardan Vehip ATŞİZ'in oğlu, Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, İlkokul Terk, İşçi

³ Hacı Abdülkerim İRİM, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

⁴ Vehip ATŞİZ, 73 Yaşında (2016 yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

⁵ <http://www.hurriyet.com.tr/kan-davasi-dualarla-sona-erdi-9575660> (13.05. 2016)

olmadı. Zaten kan davalarında olayı sığacağına çözmek çok kolay bir şey değil. Bir şekilde araya girilmiş olmasına rağmen husumet devam etti ve tam olarak arabuluculuk sağlanamadı. Husumet devam edince bu sefer Kızıoğlu ailesinden birisi İstanbul'da vuruldu. Vurulan kişide Siverek'te ilk olayda kavgaya karışanlardandı. Taş ailesi karşıdan bedel olarak birini öldürünce biraz daha sakinleştiler. Zaten kan davalarında durum böyle olunca arabuluculuk sağlamak daha kolay oluyor. Çünkü karşılıklı bir bedel verme durumu olduğunda taraflar sakinleşmeye başlıyor. Biz yine arabuluculuk yolu ile araya girdik. Araya girince de ilk olarak daha çok mağdur olan tarafı ikna etmeye çalıştık. Taş ailesinden hem kız kaçırıldığı için hem de ilk olarak onlardan can kaybı olduğu için başta Taş ailesini ikna etmeye çalıştık. Daha sonra da Kızıoğlu ailesini ikna etmeye gittik. Taş ailesi biraz daha mağdur olsa da Kızıoğlu ailesi de bir kayıp vermişti ve onları da ikna etmek gerekti. Sonunda iki tarafı da arabuluculuğa ikna edince çözüme gittik. Olayı en baştan ele aldık. Olayda hem kız kaçırma hem de kan davası vardı. En başta kız kaçırma olmasından dolayı kız kaçırmadan başladık. Kızı kaçıran kaçırdığı kızın ailesine bir bedel ödemesi gerekiyordu. Bu bedel ya para olacaktı ya da bir kızın berdel olarak verilmesi gerekiyordu. Kızı kaçıran kız kardeşini bedel olarak berdel yaptı. Kız kardeşini karşı tarafa verdi. Kız kaçırma olayı bu şekilde çözülmüş oldu. bu olaylarda bir kızın bedel olarak karşılık olarak berdel yapılması çözümü daha da kalıcı kılıyor. Berdel ile hem akrabalık bağları kurulmuş oluyor hem de kalıcı olarak tarafları birbirine bağlıyor. Kız kaçırma davasını bu şekilde kapattıktan sonra kan davasını çözmeye çalıştık. Olaydaki kan davasında da karşılıklı olarak birer kişi öldürüldüğü için birbirine bedel sayıldı ve kan bedeli olarak bir şey verilmedi. İki tarafta eşit şekilde bedel vermiş sayıldı ancak iki tarafında yetim çocukları olunca ona da bir çözüm aradık. Bu yetimlerinde mağdur olmaması için çözüme gittik. Her iki aile de kendi yetimleri için bir kan bedeli kadar para toplayıp yetimlerine verme kararı aldık. Kızıoğlu ailesi kendi yetimleri için aralarında para topladılar ve aynı şekilde Taş ailesi de kendi aralarında yetimleri için para toplayıp kendi yetimlerin geçimi için kendi tarafına bedel ödediler. Olay bu şekilde çözüme kavuşmuş oldu. Artık son olarak kesin barış için tarafları bir araya getirmek kaldı. Barış yemeği düzenleyip taraflar bir araya getirildi ve kesin barış sağlandı.¹

Fotoğraf 3: Taş Ailesi ve Kızıoğlu Ailesi İçin Yapılan Arabuluculuk

¹ Nusret KAYA, 41 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Şanlıurfa Merkezde İkamet Ediyor, Şanlıurfa Karacadağ Türkmen Derneği Başkanı

Hatırlıyorum yaklaşık otuz yıl öncesinde yine kan davasında arabuluculuğa katıldık. O davada aralarında bir husumet çıktı küçük bir tartışma kavgaya dönüşmüştü daha sonra işe askeriye katılmış ve askerlerden birisi arada yanlışlıkla birini vurmuştu. Adamı vurulan taraf askeriye şikâyet etmek yerine karşı tarafa ‘bu askerlerin gelmesine siz sebep oldunuz’ diyerek husumetti devam ettirdi. Daha sonra bu olay büyüdü ve birkaç kişinin ölümü ile sonuçlandı. Biz o zaman araya girdik yine ve yaklaşık otuz yıl öncesinde o zamanın parası ile kırk-elli bin civarı değerli bir para ile davayı yaptık.”¹ “Türkmen Aşiretinden Gürakar’da yine bir kan davası vardı. Okulda top oynayanlar arasında kavga çıkmıştı. Olay büyüdü bir kişinin ölümü ile sonuçlandı. Davayı 80 bine yaptırdık ve tarafları barıştırdık.”²

Kan davasına bir örnek olarak Mhemedi Heci’nin ölümü ve Sine Seydo’nun ölümünü gösterebiliriz. Bunların mensup olduğu Aşiret Çüfa Aşireti idi. Komşu köylerde oturuyorlardı. Aynı aşirete mensup olmalarına rağmen aralarında anlaşmazlık çıktı. Aslında başta çok ciddi bir sorun yoktu, iki taraf da birbirlerine karşı büyüklük, ağalık taslıyordu. Bu durum gittikçe sorun haline gelmeye başladı ve birbirlerine karşı kin besleme gittikçe arttı. Husumete dönüşen bu durum nedeniyle kavga çıktı önce Mhemedi Heci öldürüldü daha sonra da Mhemedi Hecinin tarafları komşu köyden Sine Seydo’yu karşılığında öldürdü. İki tarafın karşılıklı kayıpları ile devam eden husumet birkaç yıl sürdü. Birkaç yıl geçtikten sonra arabuluculuk ile sorunu çözüme gittik. Her iki taraftan da birer kişi öldürüldüğü için eşit oranda suçlu olduklarını düşünerek kimse kan bedeli vermedi. Husumetin çıkmasında iki tarafın eşit oranda suçlu olduğu kanısına vardık ve olayın büyümemesi için arabuluculuk ile bir araya getirip tarafları barıştırdık. Böylelikle sorun çözülmüş oldu.”³

Kejan ve Şeyhan Aşiretleri arasında bir kan davası olayı vardı. Kim gittiyse aralarını yapamadı. En sonunda Türkmen aşiretinden biz arabuluculuk yolu ile gittik ve onların davalarını çözdük aralarındaki husumeti kaldırdık.”⁴

Karacadağ Türkmen Aşiretinin ileri gelenleri ve kanaat liderlerinin girişimleri sonucu sağlanan barış yemeğine iki aşiret mensupları dua ve salâvatlar eşliğinde tokalaşıp barıştı. Ceylanpınar ilçesinde Kejan Aşiretine mensup Tektaş ve Şeyhan Aşiretine mensup Tanış aileleri arasında 02.06.2009 tarihinde husumet nedeniyle kavga çıktı. Çıkan kavgada iki kişi ölmüş 1 kişide yaralanmıştı. Olayla ilgili 3 kişinin tutuklanması ile iki aile arasında kan davası başlamıştı. Daha fazla ölümlerin ve göçlerin yaşanmaması için Karacadağ Türkmen Aşireti’nin ileri gelenleri ve kanaat liderlerinin araya girmesi ile iki aile barışmaya karar verdi... Ceylanpınar’da 3 yıl önce medya gelen husumetin sona erdirilmesi için çaba gösteren Şeyh Hikmet Aydın, Türkmen Aşireti ileri gelenlerinden Abdülkerim İrim, H.Hasan Kaya ve daha birçok kişinin barış için çalıştıklarını, Müslümanlara husumetin yakışmadığını belirtti. Aydın, kan davasının 3 yıl önce park meselesi gibi basit bir anlaşmazlıktan dolayı meydana geldiğini hatırlatarak, cehalet olarak nitelenen bu kan davalarının artık bitmesi gerektiğini vurguladı.”⁵

¹ Hacı Abdülkerim İRİM, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

² Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

³ Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

⁴ Hacı Abdülkerim İRİM, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

⁵ <http://www.karacadagturkmenleri.org/haber/133-karacadag-turkmenlerinin-girisimiyle-komsu-asiretlerin-kan-davasi-barisla-sonuclandi.aspx#.VzTMuYSLTIU> (12.05.2016)

Şeyhan ve Tırkanlar arasında bir kan davası vardı onların davasını yaptık. Türkmen aşiretinden birisi onlardan birini öldürmüştü, davayı arabuluculukla 125 bine yaptırıldı.¹

Hemedi Heci ve Hemko arasında yaşanan bir olay oldu. Hemko Hemdi Hecinin evine gidip geliyordu. Bazılar aralarını bozmak için olmadık bazı olumsuz şeyler söylediler. Birbirlerini birbirlerine karşı kışkırttılar. Gittikçe araları bozuldu. Onları birbirlerine karşı kışkırtanlar arada laf taşıyıp işi daha da sorunsal hale gelmesine neden oldu. Artık Hemedi Heci ve Hemko birbirlerine kin beslemeye başladı. Kin nefret ve düşmanlık baş gösterdiğinde sorun ciddileşti. Bir gün Hemedi Heci evinin önünden Hemko'nun geçtiğini görünce beslediği nefret ve kinle ata binip Hemko'nun arkasına düştü. Hemko'ya yetiştikten sonra Hemedi Heci Hemko'yu öldürdü. Hatta işin garip tarafı Hemedi Heci'nin dindar bir kişiliği vardı. Hemedi Heci Hemko'yu önce öldürüp sonra başını dizlerine koyarak ona bir yasin okuduktan sonra bırakıp kaçar. Bu olaydan sonra husumet başladı. Hemedi Heci damadını kızı ile evine alarak damadından Hemko'nun taraflarına karşı korumasını istedi. Damadı onun nöbetini tutuyordu. Hemko'nun tarafı damadını kandırarak, damadını yanlarına çekerek ondan Hemedi Heci'yi öldürmesini istediler. Damadı gizliden Hemko'nun tarafları ile görüşüp kayın babasını öldürmeye ikna oldu. Bir gün Hemko'yu koruyan damat kayın babasına karşı bir plan yapıp Hemedi Heci'yi öldürdü. Hemedi Heci korunduğu silahla öldürülmüş oldu. öldürme sırasında damat kayın babasını odada öldürdü ve dışarıya kaçmaya çalışırken eşi yani Hemedi Heci'nin kızı eşinin babasını öldürüp kaçmaya çalıştığını görünce o da silahı çekip eşini öldürdü. olay sırasında hem Hemdi Heci hem de onu koruyan damadı evde aile içinde öldürülmüş oldu. İki de hiç beklenmedik şekilde hiç beklenmedik kişilerce hayatlarına son verildi. Olayın ardından Hemko'nun tarafı bir nevi istediklerine kavuştular. Kocasını öldüren kadın yani Hemedi Heci'nin kızı ise daha sonra başka biriyle ikinci evliliğini yaptı ancak ikinci eşi ise bu olaylardan dolayı öldürüldü. İkinci kocasının ölümü ardından kadın üçüncü evliliğini Şeyh Mihyedin ile yaptı. Fakat şeyh Mihyedin ciddi bir şekilde hastalandı ve yaşanan olaylardan bağımsız olarak sağlık sorunları nedeniyle hayatını kaybetti. Bu şekilde dört kişinin ölümüne yol açan bu dava bu dava karşılıklı bedellerle bu sonlandı.²

Demirci köyünde yakın akrabalar beraber mevsimlik işçiliğe gittiler. İşte iken amca çocukları tartışmış. Biri amca çocuğundan kız kardeşini kardeşi için istemiş. Amcasının oğlu da kız kardeşini vermek istemediğini söylemiş ve bu tartışma kavgaya dönüşmüş. Bu kavga bir cana mal oldu. Amca çocuğunu öldüren taraf hapse girdi. Hapse girmesi anlaşmazlığı bitirmedi. Biz yine olayın çözümü için arabuluculuğa gittik. Ölen çocuğun ailesine kan bedeli olarak beş yüz bin (500 bin TL) verdik ve öldüren tarafın babasını iki yıl memleketten celli ettik. Sorun bu şekilde çözüme kavuştu.³

Bundan yola çıkarak arabuluculuğu, Sosyal sorun alanında toplumsal bütünleşmeyi bozan ve aşiret içinde veya aşiretler arasındaki ilişkileri zedeleyen kan davaları için bir çözüm yöntemi olarak gösterebiliriz.

Kız kaçırma olayları anlaşmazlıkların en önde gelenlerindedir. Bu yüzden bu mesele ile ilgili de arabuluculuğa başvurulur.

¹ Hacı Abdülkerim İRİM, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesinde İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

² Vehip ATSIZ, 73 Yaşında (2016 yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesinde İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

³ Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

3.2. Kız Kaçırmada Arabuluculuk

Arabuluculuğu gerektiren bir diğer önemli sosyal sorunda kız kaçırma olaylarıdır. Kız kaçırma aşiretler arasında bir namus meselesi olarak görülür. Bu durumlarda kız tarafı erkeğe veya erkek tarafına zarar verebilir. Arabuluculuğa gidene kadar erkek tarafı tamamıyla tehlikede olarak görülür. Genelde kızın kaçırıldığı ilk günlerde kavgalar veya karşılıklı olarak bir birini öldürme olayları ile karşılaşmak mümkündür. Kızı kaçıran erkek ve erkek tarafı zarar görebileceği gibi kaçan veya kaçırılan kız da tehlikededir. Namus davası olarak görülen kız kaçırma sorununun çözümünün tek yolu arabuluculuk olarak görülür. Arabuluculuğa gidilmeden davanın çözümü ve tarafların birbirinin peşini bırakması mümkün değildir.

Kız kaçırma durumunda taraflar arabuluculuğa gidince Risipiler ve sorunun büyüklüğüne göre din adamları bir araya gelerek sorunun çözümü için görüşülür. Kız kaçırma durumunda genelde iki yolla çözülür. Birincisi kız tarafına arabuluculuk görüşmelerinde uygun görülen miktarda paranın veya malın verilmesi ile çözüme gidilmesi. İkincisi ise mal veya paranın yanında erkek tarafından bir kızın kız tarafına **Berdel** edilerek çözüme gidilmesidir. Eğer berdel düşünülmüşse berdel edilecek kişi erkeğin ablası, kız kardeşi veya yakın akrabalarından seçilir. Uygun görülen kız berdel edilmeye karar verildikten sonra genelde kızın rızası alınmaz ve çoğunlukla böyle durumlarda kız istemese de berdel olarak verilir. Arabuluculukta kız kaçırma sorununa karşılık bu çözüm yolu aynı zamanda aşiretler arasında da geçerlidir. Berdel yapılan kız genelde kaçırılan veya kaçan kızın kardeşine, abisine veya babasına verilir. Bunların dışında kızın yakın akrabalarına verilenlerde görülmektedir.

Kız kaçırma davasında cezalar aynı değil. Neden aynı değil? Çünkü kızın durumuna göre değişir. Kızın bekâr olması, sözlü olması, nişanlı olması veya evli olmasına göre değişmektedir. Eğer kız bekâr ise nişan ve sözlü durumu yoksa ve kız isteyerek kaçmışsa bunun arabuluculukta cezası çok ağır değil. Diğer durumlar arasında en az cezası olan davalardandır. Ayrıca kızın isteği dışında kızın bekar olması durumunda zorla kaçırılması da var. Eğer bekar kız zorla kaçırılmışsa isteği ile kaçmasına göre ceza ağırlaştırılır. Ancak kız bekar değil de evli ise cezası çok ağırdır. Hele hele evli birisinin zorla kaçırma durumu varsa arabuluculukla en ağır cezaya gidilir. Örneğin Tırkanların bir kızı Kızıltepeli birisi ile kaçtı. Kız kaçtıktan sonra aileler gelip arabuluculuk için beni çağırdılar, bende gittim. Kız bekardı. Bunlar beraber çalışırken birbirini sevmişler. Ancak farklı sebeplerden dolayı evlenemedikleri için kendi aralarında anlaşıp kaçmışlar. Kız bir akşam köy öğretmeni gibi giyinip farklı bir köye giderek ben falan köyünü öğretmeniyim deyip onlardan annesinin ameliyat olacağını ve acilen merkeze gitmesi gerektiğini söyler. Köydekiler de buna inanıp yardım ederler ve kız arabayla ilçeye bırakırlar. Hatta öğretmendire diye ücrette istemezler. Kız ilçeye geçtikten sonra erkek arkadaşı ile anlaştığı gibi kaçır... olaydan sonra araya girip bu konuyu çözmeye çalıştık. Arabulucu olduğumdan her iki tarafta bir araya gelerek sözü bana bıraktılar ve sen nasıl uygun görürsen biz uyacağız dediler. Bende 40 bine uygun gördüm ve benim dediğimi her iki tarafta kabul etti. Sorunu bu şekilde çözüme kavuşturduk.¹

Örneğin yakın bir zamanda Tırkan Aşiretinden bir kız kaçtı. İki genç birbirine âşık olmuş ve erkek tarafı gelip kız babasından istemiş ancak babası bir türlü razı olmamış ve kızını vermek istemiyormuş. Kız en son çareyi sevdiğine kaçmakta bulmuş. Kız kaçtıktan sonra iki taraf içinde sorun oldu. Bu sorunu çözmek ve iki tarafı barıştırmak için yine arabuluculuğa gittik. Kaçma olayı öncesinde de kızın herhangi birisi ile evlilik ve nişan

¹ Hacı Abdülkerim İRİM, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

durumu olmadığından dolayı bu davayı çözmek kolay oldu. Elli bin (50 bin TL) ile davayı yaptık iki tarafı barıştırdık.¹

Birkaç yıl önce evli bir kadının kaçma davasına katıldık. Kaçan da kaçırılan da evliydi. O davayı 120 bine yaptık. Dediğim gibi eğer evlilik durumu varsa kız kaçırma davaları ağır olur. Sadece para cezası ile sınırlı değildir. Mesela bu davada 120 bin alındıktan sonra evli olup kaçan kadını da erkeği de 'celli' (ömür boyu memlekete gelmesini yasaklama) yaparız.²

Demirci köyünden birisi Karabahçe Köyünden evli bir kadını kaçırdı. Bunlar beraber mevsimlik işçiliğe gitmişler ve orada birbirini tanımışlar. Kadın daha sonra kocasını bırakarak Demirci Köyündeki adamla kaçtı. Biz yine araya girdik. Sorunu çözmeye çalıştık. Hatta Şeyh Kasım da geldi. Şeyhle birlikte çözüm aradık. En son yüz elli bin (150 bin TL) kaçırma bedeli verildi ve kadını kaçıran kişi ve kaçan kadın memleketken celli edildi.³

Başka bir aşiretin mensubu bir kişi Türkmen Aşiretinden kız kaçırdı. Kız nişanlıydı. Risipi olarak araya girdik ve kız nişanlı olduğundan bu davayı 100 bine yaptık. Nişanlı olması ile bekâr olması arasında fark vardır. Nişanlı olunca cezası daha ağırdır. Eğer evlilik söz konusu ise dava kaçırma davalarından en ağır olanlardandır. Cezası ise çok ağır olur. Örneğin Karabahçe köyünden evli birisi aşiret içinde başka birisi tarafından kaçırıldı. Onu 150 bine yaptık artı olarak da ikisini **celli** (belli bir süre veya ömür boyu memlekette sürgün edilme) yaptık. Onlar ne olursa olsun ömür boyu memlekete gelemeyecekler. Şayet cezasına aykırı davranır memlekete gelme durumu olursa burada kim öldürürse öldürebilir. Kim öldürürse haksız sayılmaz ve onların kanının parası yoktur.⁴

Bizde bir kız kaçırma olayı oldu. Bizim akrabalar Karadeniz'e fındık toplama gittiler. Amcamın torunu bir evlilik yapmıştı. Bunlar fındık toplamaya gittiğinde amcamın torunu evli olduğu halde bir kıza âşık oldu. Bir süre sonra âşık olduğu kızı kaçırdı. Kızı kaçırmasıyla taraflar arasında ciddi bir husumete neden oldu. Amcamın torununun önceden evlilik yapmış olması sorunun daha da sorunsal hale getirdi. Olaydan sonra taraflar arasında sorun gittikçe büyüdü. Kan davasına dönüşmemesi için Türkmen Aşiret'in önemli arabulucularından olan aksakallılar (H.Abdülkerim İrim ve H.Hasan Kaya) araya girdi. Olayı çözüme kavuşturmak zordu ve gittikçe de zorlaştı. Kaçırılan kız tarafı kız karşılık berdel olarak bir kız istediler. Çocuğun berdel için kız kardeşleri veya ablaları yoktu. Tek çare amcalarından birisinin kızını berdel yapmasını kabul etmesiydi. Kız tarafı amcalarından bir tanesinin kızını istediler. Ancak berdel olarak istenilen kızın babası yanı çocuğun amcası bu teklifi reddetti ve ne olursa olsun kızını bu şekilde vermeyeceğini söyledi. Amcası bu isteği reddedince olay daha da çıkmaza girdi. Olayın ciddiyetini bilen çocuğun diğer amcası can kaybının yaşanmaması için sorunun çözüme kavuşturmak istemesi üzerine berdel olarak kızını vermek istediğini belirtti. Arabulucular ise sürekli iki tarafın isteklerini dinleyip çözüm arayışındaydı. bir amca kızını vermeyi kabul ettikten sonra arabulucular üç amcayla da ayrı ayrı görüşmeler yaptılar. Arabuluculara göre yaşanan olaya karşı sadece bir amcanın bedel vermesi adil olmazdı. Herkesin bir şekilde bedel vermesi gerektiğinin kanısındaydılar. Bu bedel gittikçe işi karmaşık hale getirdi. İlk önce bedel vermeyi kabul eden amcadan başlandı. Amcasının kızı kaçırılan kıza berdel olarak verildi. Daha sonra kızını kaçırılan kıza karşılık berdel vermek istemeyen amcasının kızını karşı tarafa berdel vermeyi kabul eden amcasının oğluna verildi.

¹ Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

² Hacı Abdülkerim İRİM, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

³ Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

⁴ Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

Diğer üçüncü amcası ise kızını kaçırılan kıza karşılık vermek istemeyip kızını kardeşinin oğluna vermesine karşın kının başlık barsını verdi. Yani kısaca 1. Amcası karşı tarafa kızını berdel yaptı. 2. Amcası kızını berdel yapan kardeşinin oğluna kızını verdi ve 3. Amca ise 2. Amcaya kızına karşılık başlık parası verdi. Bu şekilde arabulucular bedel verme konusunda adil olaya ve olay can kaybına neden olmadan aradaki husumeti ortadan kaldırma yoluna gittiler. En son arabulucular tarafları bir araya getirerek barışla olayı noktalandılar.¹

Arabuluculukta tarafların birbirine para vermesi çok yaygındır ancak her zaman sadece para ile de yapılmaz. Örneğin taraflar kız kaçırma bir miktar paranın yanında erkek tarafı kız tarafına kız veya silah verebilir. Özellikle kız kaçırma davalarında ve kan davalarında eğer olay sırasında silah kullanılmışsa arabulucular haksız tarafın kullandığı silahı alıp mağdur olan tarafa verebiliyor. Bu durumda silahta bir bedel olarak sayılıyor. Örneğin aşiret içinde birisi kaçtı. Kız kaçırma davası olarak katıldık davayı bir silah ve 50 bine yaptırдық. Çünkü kızı kaçırdığı sırada o silahı kullanmıştı ve silahı zorunlu olarak karşı tarafa verdi.²

Yine Tırkan Aşiretinde bir kız kaçırma olayı oldu. Aynı köyde oturan iki kişi birbirine âşık oldu ve erkek tarafı kız istemelerine rağmen kızın babası kızını vermedi. Daha sonra da kızın babası kızını zorla başka birisi ile evlendirdi. Kıza âşık olan çocukta bir süre sonra başka birisi ile ilk evliliğini yaptı. Aradan birkaç yıl geçti her ikisinin de çocukları oldu. Daha sonra bunlar beraber mevsimlik işçiliğe gittiler. Mevsimlik işçilikte her ikisi de aynı ırgat içinde bulunmaktaydı. Çocukları olmasına rağmen aralarında gizlice eski aşklarını devam ettiriyorlarmış. Bir gün her ikisi de ortadan kaybolur. Saatler sonra durumun farkına varan ırgat onları aramaya başlar ancak ikisini de bulamazlar. Beraber kaçan evli âşıklar gider polise sığınır ve durumu anlatarak isteyerek birbirine kaçtıklarını söylerler. Kadın çocuğunu kundakta bıraktığını belirterek eşinin bu durum karşısında her an bulup öldürebileceğini ve korunması gerektiğini dile getirir. Aynı köyden ve yakın akraba olan taraflar arasında yaşanan bu olay ciddi bir sorun haline geldi. Bu durum karşısında arabuluculuğa gittik ve bu davayı yüz atmış bin'e (160 bin TL) ve kaçan tarafların celi edilmesi şartı ile yaptık. Bu olayın arabuluculuğuna Şeyh de katıldı. Bu dava zor bir dava idi; çünkü evli kadının kaçması bekâr ve nişanlı birinin kaçma durumundan daha ağır ve zordur. Bu nedenle şeyhin katılması sorunu çözmesinde çok önem taşıdı.³

Bizim köyden Tırkan Aşiretine mensup olan Hesi Mısto'nun oğlu Heci Hemi'nin kızını kaçırdı. Bu kaçırma olayı aralarında sorun oldu ve arabuluculuk ile davasını yaptık. Elli beş bin (55 bin TL) ve bir silahı kaçırma bedeli olarak kız tarafına verdik, tarafları barıştırdık bu şekilde olay kapanmış oldu.⁴

Bizim akrabalar arasında bir kız kaçırma olayı oldu. Her iki taraf da yakın akrabadır. Kaçırma olayından önce evlilik dışı bir ilişkinin olduğu söylendi. Hem olayın olması hem de bu söylentiler sorunu iyice derinleştirdi. Daha sonrasında arabuluculuk yolu ile çözüm aradık. Kızın babasına 15 bin TL verdik ve kız kaçırmanın küçük kız kardeşini kaçırılan kızın amcasına bedel olarak berdel yaptık. Bu şekilde barıştırdık.⁵

Kız kaçırma davalarının çözümü kan davalarına benzer olarak aşiret içi veya aşiretler arası olmasına bağlı olarak değişir. Sadece kız kaçırma veya kan davalarında değil

¹ Derviş AYZAZ, 27 Yaşında (2016 yılı), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi Asiçayır Mezrasında ikamet Ediyor, Öğretmen

² Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

³ Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

⁴ Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

⁵ Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

arabuluculuğu gerektiren tüm ilişkilerde aşiret içinde olması sorunun çözümü için daha kolaydır. Aşiretler arasında olan sorunlar çok farklı sorunları doğurabileceği gibi sadece soruna karışan taraflar veya aileler sorumlu tutulmaz yukarıda da anlattığımız gibi aşiretin mensubiyetine bakılır. Buda sorunun çözümünü zorlaştırdığı gibi sosyal bir kargaşaya sebebiyet vermektedir.

Yakın bir zamanda Tırkan ve Çüfa Aşireti arasında bir kız kaçırma olayı oldu. Kız Tırkan Aşiretine mensuptu. Çüfa Aşiretine mensup birisi kızı kaçırdı. Aralarında bir aşk yaşıyorlarmış ve kız tarafı da kızı başkasına vermek istemiş, en son kızın ailesi kızı Tırkan Aşiretinde birisi ile nişanlandırdı. Kızda Çüfa Aşiretine mensup olan sevdiği adama kaçtı. Arabuluculuk yolu ile davayı yaptık. Yüz bin ile (100 bin TL) davayı yaptık. Elli bini kızın ailesine elli bini de kızın kaçmadan önce nişanlandığı kişiye verdik. Sorunu bu şekilde çözdük.¹

Sefa Aşireti'nden birisi Karakeçi Aşiretinden bir kızı kaçırdı. İki genç birbirlerine âşık olmuş. Kızı vermeyince adamda kızı kaçırmış. Olaydan sonra bu durum aşiretler arasında anlaşmazlığa neden oldu. Farklı aşiretler arasında olunca sorunun ciddiyeti daha da fazla oluyor. Arabuluculuk ile aksakallı olarak davaya gittik. Kırk bin (40 bin TL) ile davayı yaptık ve tarafları barıştırdık.²

Örneğin çıkırıktan Hemed Nurinin oğlu Aşiretin içinde Sımali Kabilesine mensup bir kızı kaçırdı. Kızı kaçıran adam önce evliydi. Kızı kumaya getirdiği için karşı tarafın tepkisini daha da çekti. Sorunun çözümü için arabulucular olarak gittik davayı on beş bin (15 bin TL) kaçırma bedeli ve bir kızı bedel olarak berdel yaptık. Bu şekilde tarafları bir araya getirerek barıştırdık.³

Yine eski köyde bir kız kaçırma davası vardı onların davalarına girdik. Arabuluculuk yolu ile kaçırılan kıza karşılık 40 bin alarak tarafları barıştırdık.”⁴ “Türkmen Aşiretinde kendi aralarında bir kız kaçırma davası vardı. Kız isteyerek kaçmıştı. Kız kaçtıktan sonra aralarında sorun oldu ve kavgaya dönüştü. Bu davayı 57 bine yaptık. Kaçırılan kıza karşılık erkek tarafı kız tarafına 57 bin verdi o şekilde barıştırdık.”⁵ “komşu köyümüzde kız kaçırma davası oldu şeyhle birlikte katıldık ve 45 bine davayı yaptık.”⁶

Örneğin yakın bir zamanda Tırkan Aşiretinden bir kız kaçtı. İki genç birbirine âşık olmuş ve erkek tarafı gelip kızı babasından istemiş ancak babası bir türlü razı olmamış ve kızını vermek istemiyormuş. Kız en son çareyi sevdiğine kaçmakta bulmuş. Kız kaçtıktan sonra iki taraf içinde sorun oldu. Bu sorunu çözmek ve iki tarafı barıştırmak için yine arabuluculuğa gittik. Kaçma olayı öncesinde de kızın herhangi birisi ile evlilik ve nişan durumu olmadığından dolayı bu davayı çözmek kolay oldu. Elli bin (50 bin TL) ile davayı yaptık iki tarafı barıştırdık.⁷

¹ Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

² Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

³ Hacı Abdülkerim İRİM, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

⁴ Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

⁵ Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

⁶ Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

⁷ Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

Kız kaçırma olaylarından bir tanesi de yine bizim köyde yaşanan bir olayı hatırlıyorum. Köyde bir adam bizim köyün mezrasında oturan bir kıza âşık oldu. Onu çok istiyordu ama başlık parasını verebilecek güçte değildi. Onun yerine adam kendi abisinin kızını kendine berdel yaparak sevdiği kızla evlendi. Adam sevdiği kıza kavuştu ancak asıl sorun berdel yaptığı kızın evliliğinde başladı. Berdel yapılan kız isteği dışında evlendirildi ve eşi ile sorun yaşamaya başladı. Bir süre sonra eşi gidip bir kız kaçırdı ve kaçırdığı kıza kuma olarak getirdi. Daha sonrasında kadın aile içinde ciddi problemlerle karşılaştı. Kocasını bütün ilgisini ve sevgisini kaçırdığı ikinci eşine veriyordu. Aynı zamanda şiddete çok maruz kalıyordu. Kadın duruma dayanamayınca eşine “madem böyle yapıyorsun, üstüme kuma getirdin ve bana rahat vermiyorsun fırsat bulursam bende kaçırım” diyordu. Olay bu şekilde devam edince kadın bir gün köydeki tanıdığı bir gençle karşılaşır ve ona bir yere gittiğini ancak tek başına gitmesi uygun olmadığını ve oraya kadar eşlik etmesini ister. Genç bunu kabul eder ve kadının gitmek istediği yere kadar eşlik eder. Gittikleri yere vardığında kadın onu kaçırmasını ister. Genç adam durum karşısında şaşırır. Hatta kadın “ikimiz beraber kaçtık, ben seninle şu anda kaçmış bulunmaktayım çoktandır bizi arıyorlardır, eğer kocam görürse zarar verebilir. Onun için uzaklara gidelim evlenelim” der. Genç bu olay karşısında kıza alıp uzak bir köye gidip yerleşir ve orada evlenirler. Gittikleri köyde artık yer edinirler ve hayatlarını bu köyde sürdürmeye devam ederler. Uzun bir süre geçtikten sonra eski kocasının tarafları tanıdıkları genç bir adamla anlaşır gidip kadını öldürmelerini isterler. Genç adam aralarında anlaşmış oldukları koşullar çerçevesinde kadını öldürmeye karar verir. Silahını alıp kadının bulunduğu köye gider bir süre durumu gözler ve kadını öldürmek için fırsat kollar. Bir gün kadın tarlaya giderken yol üstünde fırsat bulan adam kadına ateş ederek kadını öldürür. Daha sonra olay yerinden kaçır. Bir süre kaçak gezen adam yakalanır ve hapse düşer. Namus davası olduğundan pek davacı olan olmaz. Genç adam bir süre hapis yattıktan sonra bırakılır. Kadının onu kaçırmayı için ikna edilen genç ise kadının zoru ile olaya karıştığı için affedilir ve köyüne geri getirilir.¹

Bir kız kaçırma olayı oldu. Kaçırılan kız birine âşık oldu. Ancak amcasının oğlu kızla evlenmek istiyordu. Kız amcasının oğlunu istemediği için bir gün zorla kıza kaçırıldı. Kızı kaçırmaya rağmen kız onu kabul etmedi. Hatta kız istemediği için zorla kaçıran amcasının oğlu ile gerdeğe girmedi. Amcasının oğlu onu kaçırdıca farklı bir köye götürmüştü. Kız gittiği eve ilk olarak “bu adam beni zorla kaçırdı. Kendi isteğimle kaçmadım ve beni kaçıran adam suçludur. Eğer siz bunun benimle gerdeğe girmesine izin verirseniz bu davada ondan önce sizden davacı olurum” diyerek çocuğun onunla olmasını engelledi. Bir süre sonra kızın ailesi gitti kıza aldı geri getirdi. Kız bir yıl evinde kaldı. Bir yılı tamamlandıktan sonra bu sefer kız kendi isteği ile başından beri sevdiği, âşık olduğu adama kaçtı. İkinci kaçma olayında kızın ailesi kıza geri getirmedi. Kız sevdiğine kavuşunca artık davayı yaptılar. Şuanda hatırlamıyorum ama kıza bedel olarak iyi bir başlık parası verildi ve olay kapandı.²

Kız kaçırma, namus davası olarak görüldüğü için kan davalarından sonra aşiret içinde veya aşiretler arasında en çok kavga ve ölümlere neden olan sosyal sorunlardandır. Tarla sınırları da önemli çatışma alanlarından olduğundan arabuluculuk konularına girmektedir.

3.3. Tarla sınırlarında Anlaşmazlıklar ve Arabuluculuk

Tarla sınırlarındaki anlaşmazlıklar komşu aşiretler arasında görülmeyle birlikte genelde aşiret içinde görülen ve arabuluculuğu gerektiren bir sorundur. Bu anlaşmazlık çok farklı şekillerde görülmeyle aşiret içinde temel olarak üç şekilde görülür. Birincisi, miras

¹ Hacire KAYA, 70 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Ev Hanımı

² Hacire KAYA, 70 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Ev Hanımı

yoluyla paylaşılan tarlaların, arsaların sınırlarındaki anlaşmazlıklar. İkincisi, aynı köyde yaşayanların tarla sınırlarındaki anlaşmazlıklar. Üçüncüsü, komşu köylerdeki tarla sınırlarında ortaya çıkan anlaşmazlıklar. Bu üç nedenin farklı boyutları bulunmakla birlikte son iki nedenin temelinde de yine birinci neden yani miras yoluyla paylaşılan arsalar bulunmaktadır. Aynı köyde yaşayan kişiler arasında çıkan anlaşmazlık mutlaka geçmişteki miras paylaşımına dayanır. Aynı zamanda tapusuz arsa kullanımı yaygınlık göstermektedir. Bu da anlaşmazlığın bir diğer önemli nedeni olmaktadır. Yakın tarihe kadar çok yaygın olan tapusuz arsa kullanımı günümüzde ciddi anlamda azalma göstermiş ancak hala tapusuz arsa kullanımı görülmektedir. tapusuz arsa kullanımında kişinin tarlanın sahibi olması ve tarlanın sınırı hakkında resmi hiçbir belge bulunmamaktadır. Tarla sınırı ve kişinin tarla sahibi olması miras yoluyla köylüler tarafından bilinmesiyle belirlenmektedir. Bir anlaşmazlık çıktığında “benim dedem burayı yıllarca ekmiştir ve köylüler buna şahittir”, “biz doğduğumuzdan beri burası bizim, ecdadımızdan mirastır. Burası bizimdir ve hem bizim köy hem de komşu köylüler bilir” gibi söylemlere bu anlaşmazlık durumlarında rastlamak mümkündür.

Böyle sorunlar karşısında çözüm olarak genelde Risipiler olaya müdahil olur ve arabuluculuğa gidilir. İlk önce anlaşmazlığın nerede ve nasıl çıktığı belirlenir. Daha sonra anlaşmazlık çıkan tarla sınırlarında resmi bir tapunun olup olmadığı varsa kime ait olduğuna bakılır. Resmiyeti bulunmayan tarla sınırlarında ortaya çıkan anlaşmazlığı gidermek için köylüler toplanır ve geçmişte o tarlanın kimin kullandığına, anlaşmazlığa giren tarla sahiplerinin miras aldıkları tarlanın miras alınmadan önce köylüler tarafından nasıl kullanıldığına bakılarak karara gidilir. Yaşlı kişilerin bu konudaki bilgileri dikkate alınan ilk kaynaklardır. Arabulucular bu kaynaklardan yola çıkarak sorunun çözümüne giderler.

Dokuz kişinin ölümüne neden olan tarla sınırlarında ortaya çıkan bir anlaşmazlık oldu. Tarla sınırlarında anlaşmazlık ile başlayan sorun taraflar arasında gittikçe büyüdü. Bir süre sonra bu anlaşmazlık silahlı kavgaya dönüştü ve silahlı kavgalarda nadir görülen bir olay oldu. Silahlı kavga sırasında bir mermi bir kadına isabet etti ve olay kan davasına dönüştü. Bu davada kadın tarafı kadının ölümüne sebep olan kişinin ölüme layık olduğu söylendi. Bu düşünce ile kadın tarafı özellikle onu hedef alarak kadını öldüren kişiyi karşılık olarak öldürdü. Kin ve düşmanlık devam etti. Bir süre sonra bir kişi namaz özerinde öldürüldü. Daha sonra bir gece biri öldürüldü. Bu karşılıklı öldürme devam etti ve iki kişi koyun sürüsü içinde öldürüldü. Silahların konuştuğu bu anlaşmazlık dokuz kişinin canına mal oldu. Tek çere arabuluculuğa gitmekti. Artık arabulucu olarak müdahale ettik. Sorunun çözümü için taraflarla görüştük. İlk olarak kimin öldürdüğü belli olan başta öldürülen kadın ve karşılık olarak öldürülen adamın kanı birbirini tamamlamış olarak görülüp ikisi birbirine bedel sayıldı. Onun dışında üç kişi yine kimin tarafından öldürüldüğü bilindiği için iki kişinin kanı birbirine karşılık olarak bedel sayıldı ve diğer ölümü bilinen kişinin de öldüren taraftan kan bedeli alınması şartı konuldu. Geriye kalan Dört kişi ise kimin tarafından öldürüldüğü bilinmediği için onların kanlarına karşılık herhangi bir bedel verilmediği gibi herhangi bir yaptırım uygulanması doğru görülmedi. Arabulucular bu şekilde olayı uygun görüp taraflarla ayrı ayrı görüştü. Fakat daha sonra taraflarda bu konuda ayrılıklar görüldü ve arabulucular bir çıkmaza girdi. Bu olayın arabuluculuğunda verilen kararlarda tarafların kabul görmediği konu gece öldürülen dört kişinin kan bedeli idi. Her taraf gece ölümlerindeki bilinmezlik konusunda bir kesinlikle uzlaşamadılar. Bunun üzerine arabulucular olarak verdiğimiz kararda bir türlü olayı sonuçlandıramadık. Bu husumet devam etmekte ve arabulucular daha kesin sonuca varmamış bulunmakta. Tarafların kabulünü sağlayacak bir karara ulaştıklarında sorun tekrar görüşülecek.¹

¹Vehip ATŞIZ, 73 Yaşında (2016 yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

Dedemin köyde bir tarlası var. Tanıdıklarımızdan birisi tarlanın yakınında oturuyor. Tarlanın başına bir ev yaptırmaya çalıştılar. Tarlanın başına ev için temel attılar. Daha sonra dedem orda ev yaptırmaması için rica etti. Tarlanın başında ev yaptırmamasının doğru olmadığını söyledi ama ev yaptırmak isteyen ev konusunda çok ısrar etti. Dedem birkaç defa uyardı ancak dedemi dinlemedi. Temeli bitirmeye doğru amcam oraya gitti ve uygun bir şekilde durumu izah etmeye çalıştı. Amcam gidince onlar ailece amcamı dövdüler. Amcamın kafası kırıldı. Bunun üzerine diğer amcalarım gitti ve olay ciddi bir kavgaya dönüştü. Karşıdan birinin burnu kırıldı ve olaya karışan iki-üç kişinin de kafası kırıldı. Durumu gören köylüler araya girdiler. Daha sonra arabulucular hemen müdahale etti. Arabuluculardan H.Hasan Kaya, H.Abdülkerim İrim ve Vehip Atsız araya girdiler. Tarlanın başında evin yapılması konusunda karşıdakilerin haksız olduğu kanaatine varıldı ve bu doğrultuda yapılan temel iptal edildi. Onun yerine evin yapılması için daha uygun bir yer seçildi ve oraya yeni temel atıldı. En son her iki taraf bir araya getirilerek barıştırıldı. Bu şekilde sorun daha fazla büyümeden çözüme kavuştu.¹

Örneğin Keja Aşireti ve Şeyha Aşireti arasındaki anlaşmazlık. Tarla sınırlarında anlaşmazlık oldu ve bu anlaşmazlık ciddi bir sorun haline gelince kan davasına dönüştü. Bu anlaşmazlık nedeniyle Şeyha Aşireti mensupları Keja Aşireti'nden iki kişi öldürdü. Olayın başlangıcı da, bir taraf dedi "bu benim tarlam" diğer taraf dedi "bu benim tarlam" derken bu anlaşmazlık kavgaya dönüştü ve iki kişinin canına mal oldu. Sorunun daha fazla büyümemesi adına araya girdik ve taraflar arasında arabuluculuğa gittik. Arabuluculuk yolu ile öldürülenler için her birinin kanına karşılık İki yüz bin (200 bin TL) ile çözüme gittik ve aradaki husumeti bu şekilde kaldırarak iki tarafı barıştırmış olduk.²

Tarla sınırlarındaki anlaşmazlık ve bu anlaşmazlığın kan davasına dönüşmesine örnek bir olay da Şeyhanlar Aşireti ve Tırkan Aşireti arasında yaşandı. Bir tapu sorunu yaşandı. Şeyhan Aşiretine mensup bir kişi tapu çıkarttı. Tapuyu çıkartması ile Tırkan Aşiretine mensup birisi buna itiraz eder. Tarlanın kendisine ait olduğunu söyler ve tapuya aldığı tarlayı haksız yere tapuladığını söyler. Bu anlaşmazlık büyüdü ve Tırkan Aşireti'ne mensup kişi Şeyhan Aşiretine mensup kişiyi öldürdü. Suçlu kişi hapse girdi ancak hapiste olmasına rağmen anlaşmazlık devam etti. Biz bu sorunun çözümü için arabuluculuk yolu ile araya girdik. Kan bedeli olarak yüz otuz bin (130 bin TL) Şeyhan Aşiretine verildi. Daha sonra tarafları bir araya getirdik ve barıştırdık. Suçlu olan kişi de hala hapiste. Olay bu şekilde kapandı.³

Tarla sınırlarında çıkan anlaşmazlıklardan son yıllarda ortaya çıkan ve nadir görülen gittikçe yaygınlık kazanan bir önemli sorun da; yeni tapuya geçirilen tarlalardır. Kişi tapuya aldığı tarla ne kadar resmiyete geçirilirse de tapusuz arsa kullanımından kaynaklı olarak anlaşmazlıklar ortaya çıkabiliyor. Bu durumun söz konusu olması durumunda da yine arabuluculuğa başvurulur.

Tarla sınırlarında olduğu gibi komşu köy anlaşmazlıkları da çok görülen sorunlardandır. Bunda da arabuluculuğa başvurulur.

3.4. Komşu köylerde Ortaya Çıkan Anlaşmazlıklar ve Arabuluculuk

Komşu köylerde ortaya çıkan anlaşmazlıklar son yıllarda artış göstermektedir. Aşiretler arasında çok sık görülmeyen bu sorun genelde aşiret içinde karşılaşılan bir sosyal sorundur. Son yıllarda artış göstermesinin sebebi ise nüfus artışıyla ile yerleşim alanlarının

¹Mehmet İŞIKRIK, 20 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, Üniversite Öğrencisi

²Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

³Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

genişlemesi ve yakın tarihte tapuya geçirilen arsalar. Resmiyetsiz olarak kullanılan arsalar ve köy sınırlarının resmiyette tam olarak belirgin olmaması bu anlaşmazlıkları derinleştirmektedir. Yakın tarihlerde tapuya geçirilen yerlerin köylüler tarafından kullanıldığı gibi geçirilmemesi veya kişinin gizli olarak komşu köyün sınırları içerisinde arsayı tapuya geçirilmesi sonucunda ciddi problemlerle karşılaşılabilir.

Yakın bir Türkmen köyünde komşu köylerle bir arazi anlaşmazlığı vardı. Kavgaya dönüştü. Kan davasına dönüşmeden araya girdik. Kavgada her iki tarafta zarar görmüştü. Her iki tarafın karşılıklı olarak zarar gördüğünden bir araya getirip barıştırmakla sonuçlandı. Şu anda iki tarafta verdiğimiz karar doğrultusunda hareket ediyorlar. Eğer arabuluculuk olmasaydı olayın bu şekilde kapatılması mümkün değildi ve kan davasına dönüşüp büyüyeceği kesindi.¹

Üç yıl öncesinde Türkmen Aşiretinin köylerinden olan Akyurt Köyünün komşu köyleri ile yaşadığı sınır problemi buna örnek olarak verilebilir. Söylemez muhtarlığına bağlı Akyurt köyünün muhtarı gizliden anlaştığı kişilerle komşu köylerin sınırlarında bulunan ve tapusuz olarak kullanılan arsaların gizliden tapuya geçirilmesiyle anlaşmazlıklar çıkmıştı. Bu durumun anlaşılmasıyla birlikte komşu köyler ile Akyurt köylüleri arasında anlaşmazlık ilerledi. Aralarında gittikçe ilerleyen anlaşmazlık Siverek merkezde alışverişe giden köylüler arasında silahlı kavgaya neden olmasıyla sorun hukuksal yargıya taşındı. Muhtarın ceza evine girmesi ile ortalık biraz yatışsa da birkaç gün sonra bu anlaşmazlıklar yine silahlı kavgaya dönüştü. Aralarındaki bu anlaşmazlığa çözüm arayan Akyurt köylüleri ve komşu köydekiler Aksakallılardan olan Hacı Hasan Kaya ve Hacı Abdülkerim İrim' den arabuluculuk için yardım istediler. Bu talep sonucunda yapılan görüşmelerle arabuluculuğa gidilmiş ve hukuksal yargının olmasına rağmen çözüme kavuşturulamayan sorun can kaybına neden olmadan arabuluculukla çözüme gidilmiştir. Hala gerçek anlamda barışık durmayan köylüler arabuluculuktan sonra kavga etmeyi bırakmış ve arabuluculuğa aykırı davranışlar göstermekten uzak durmuşlardır. Sorun kökünden çözülmesi de can ve mal kaybına neden olabilecek düzeye getirilen sorun çözüme kavuşturulmuştur. Bu da arabuluculuğun aşiret içinde sosyal sorunlar bağlamında ne kadar etkili ve gerekli olduğunu göstermektedir.

Keja Aşiretinde komşu köyler (İleri Köyü ve Avurtepe) arasında bir anlaşmazlık ortaya çıktı. İki komşu köy arasında tarla sınırlarında bir anlaşmazlık çıktı. Her iki taraf bir türlü köylerin tarla sınırlarında anlaşamadılar. Bu anlaşmazlık gittikçe sorunsal hale geldi. Bu anlaşmazlık kavgaya dönüştü ve önce Avurtepe Köyünden bir kişi öldürüldü. Daha sonra olay büyüdü ve İleri Köyünden dört kişi birden öldürüldü. Büyük bir kan davasına dönüştükten sonra dört kişiyi öldüren taraf çareyi kaçmakta buldu. Onlar İstanbul'a yerleştiler. Arabulucu olarak gittik. Kaçan taraf çok kişinin ölümüne sebep olduğu için onları buradan celli ettik ve bir daha buraya gelmemeleri şartı ile olay kapandı.²

Komşu köylerdeki tarla sınırlarında anlaşmazlığa bir örnek de bu günlerde görüldü. Karakeçi Aşiretinde iki komşu köy tarla sınırların anlaşmazlığından dolayı kavga ettiler. Her iki taraftan birer kişi kavgada öldü. Aralarındaki bu anlaşmazlık gittikçe artınca biz müdahale ettik. Yine Tırkan Aşireti arabulucuları olarak gittik ve sorunu çözmeye çalıştık. Her iki taraftan da birer kişi öldürüldüğü için eşit oranda suçlu olarak gördük. Her iki tarafın kaybı

¹Hacı Abdülkerim İRİM, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesinde İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

²Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesinde İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

birbirini dengelemiş oldu artı olarak bir bedel verilmedi. İki tarafı arabuluculuk ile barıştırdık olay sona erdi.¹

Hırsızlık olayları anlaşmazlık konularından olduğu için bu hususla ilgili de arabuluculuğa sıklıkla başvurulur.

3.5. Hırsızlık Olaylarında Arabuluculuk

Aşiretin geçim kaynağı, günümüzde mevsimlik işçi gibi farklı bir boyut kazanırken genel itibariyle tarım ve hayvancılıktır. Geçmişte görülen hırsızlık olayları da bölgedeki geçim kaynağına göre görülmüştür. Özellikle hayvanların çalınması olayları sıkça rastlanılan hırsızlık olaylarından. Bu hırsızlık olayları aşiret içinde görüldüğü gibi aşiretler arasında da görülmektedir. Örneğin, Türkmen Aşiretine mensup ve Risipi'lerden Hacı Mustafa Kaya'nın geçmiş yıllarda keçi sürüsünün yarısının Bılkasman aşiretine mensup olanlar tarafından çalınması olayı yıllarca konuşulan bir hırsızlık olayıdır. Bunun gibi görülen hırsızlık olayları aşiretler arasında ciddi sorunlara yol açabilecek sorunlardandır. Bu durumda arabuluculuk farklı aşiretlere mensup aksakallılar ve din adamları tarafından gerçekleştirilir.

Gerek aşiret içinde olsun gerek aşiretler arasında olsun hırsızlık olaylarında hırsızlığı yapan kişilerin ortaya çıkarılması için şeyhler ve Risipiler bir araya gelerek görüşürler. Görüşmeler sonucunda hırsızlık olayında şüpheli olan kişiler uygun görülen bir yerde toplanır. Şüpheli kişiler bir araya toplandıktan sonra şeyh tarafından bir sorguya çekilerek yemin ettirilir. Şeyhin yemin ettirmesi ve sorguya çekmesi ile hırsızlık yapan kişi ortaya çıkartılmaya çalışılır. Şüpheliler arasında hırsız tespit edilirse asıl arabuluculuk safhasına geçilir ve gerekirse hırsızlık yapan kişi misliyle çaldığı mala karşılık para veya ona karşılık gelecek şekilde hayvan veya arsa verir. Eğer şüpheliler arasında hırsız çıkmazsa onların dışında şüphelenen kişiler aynı yöntemle bulunmaya çalışılır. Eğer ilk aşamada hırsız bulunmadıysa farklı zamanlarda bir araya gelinerek dava devam eder. Bu bazen aylarca veya yıllarca sürebilir.

Hırsızlık olaylarında arabuluculuğa gidildiğinde temel şey caydırıcılık olmalıdır. Örneği biri birinin bir koyununu çalsa bedel olarak bir koyuna üç koyun alınır. Örnek vermek gerekirse bizim köyden bir adam (M. Halil) birisini koyunlarını çaldı ve onun çaldığı tespit oldu. Olay sorunsal bir hal alınca biz arabulucular ve köy imamı araya girdik. Hem bu hırsızlık olayını çözmek hem de bu olayların tekrarlanmaması için bir çözüm düşündük. Ve sonuç olarak hırsızlık olaylarında temel çözüm bir koyuna üç koyun bedel verme usulünü getirdik. Bu usulü bu hırsızlık olayında uyguladığımız gibi daha sonraki hırsızlık olaylarında da uyguladık. Bu çözüm hırsızlık olayların tekrarlanmamasında ciddi bir caydırıcılık içerdiği için böyle benzer olayların sık olarak yaşanmamasını sağladı.²

Çüfa Aşireti Mensupları Küra Aşireti'nden birini öldürdü. Sorun bir hırsızlık olayından dolayı başladı. Öldürülen kişi hırsızlık yapıyordu. Onu öldüren kişi onu hırsızlık sırasında suçüstü yakalamış. Kendi malını korumak için hırsızlık esnasında öldürmüştü. Olay ciddi bir sorun haline geldi. Mesele çok büyüdü. Başka kişilerin canına mal olabilecek şekilde ciddileşti. Arabuluculuğa gittik. Şeyh de geldi ve beraber davaya gittik. Kan bedeli olarak altı yüz bin (600 bin TL) öldürülen kişinin ailesine verildi. Kan bedeli kabul edilince tarafları barıştırdık ve olayı bu şekilde sonuçlandırıp başka kişilerin ölmesini engelledik.³

¹Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

²Vehip ATSIZ, 73 Yaşında (2016 yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

³Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

Aşiret içindeki hırsızlık olaylarına bakıldığında bunların çözümü içinde arabuluculuk şarttır. Eğer arabuluculuğa gidilmezse hırsızlık olayının sonucunda hırsızlığa maruz kalan taraf hırsızlık yapan kişiye ait hırsızlık davranışında bulunabilir veya kavgalara neden olarak can ve mal kaybına neden olabilir. Buda sorunun büyümesi ve farklı sorunların doğmasına yol açabileceği gibi toplumsal ilişkileri de zedelemektedir.

En sık olarak arabuluculuğa başvurulmuş meselelerden biri de berdel evlilikleridir.

3.6. Berdel Evliliklerinde Boşanma Durumunda Arabuluculuk

Berdel evlilikleri hala çok sıklıkla görülen evlilik çeşitlerindedir. bu evliliklerde görülen boşanmalar diğer evliliklerdeki boşanmalar gibi değildir. Berdel evliliklerindeki boşanmalarda sorun teşkil eden nokta bir tarafın boşanması durumunda berdel edilen diğer çiftinde boşanması gereklilik durumudur. Yanı karşılıklı olarak berdel edilen taraflardan herhangi birinde çıkan anlaşmazlık veya boşanma kararı diğer tarafı da etkilemesidir. Bir çift anlaşmasa diğer çiftler anlaşsa da boşanmak istemese de akrabaları tarafından boşanmaya zorlanır. Boşanmamanın tek bir yolu vardır. O da berdellerden boşanan tarafa başlık parası vermektir. Ancak başlık parası verilse de bir tarafın boşanmasından kaynaklı çevre baskısından dolayı boşanmayanlar sürekli psikolojik olarak rahatsız edilir ve beraberinde yeni anlaşmazlıkları doğurur. Berdel evliliklerindeki bu geleneksel yapıdan dolayı ortaya çıkan sosyal sorun arabuluculukla giderilmeye çalışılır.

Bu evlilikler sonucunda görülen boşanmalar arabuluculuğa gidildiğinde bazı önemli noktalar görüşülerek çözüme gidilir. Bu önemli noktalar; bu evliliklerde ilk olarak her iki çiftin çocuğu olup olmadığına bakılır ve eğer çocuk varsa çocukların hangi tarafta kalması daha uygun olması ele alınır. İkincisi, boşanmaya karar veren taraf veya tarafların neden boşanmak istediklerine bakılır. Üçüncüsü, eğer berdelde boşanmak istemeyen çift varsa onların boşanmamasını sağlayacak durumlar gözden geçirilir (örneğin, boşanmak istemeyen taraf başlık parasını verebilecek durumda mıdır?). Dördüncüsü, tarafların yakın akrabalarının görüşü alınır. Bunlar ve boşanmayla ilgili durumlar incelendikten sonra arabuluculukta taraf tutmadan adil davranma tutumuna göre karara gidilir.

Üzerinde durduğumuz ve arabuluculuğa yansıyan berdel evliliklerinde boşanma olaylarından bir tanesi de çıkrıkta görüldü. Bu boşanma olayı berdel evliliklerindeki boşanma durumlarında ortaya çıkabilecek sorunları özetleyen bir olaydı. Önce hem kız tarafının isteği ile hem de erkek tarafının isteği ile berdel evliliği yapıldı. Birkaç yıl geçtikten sonra berdel ile evlenen çiftlerden bir taraf çok mutlu bir evlilik sürdürürken bir tarafta sorun yaşandı. Sorun yaşayan çift boşanmak istedi. Boşanmak isteyen taraftaki adam başka bir kızı sevdiğini, onunla evlenmek istediğini ve kendi eşini sevmediğini belirtti. Bu anlaşmazlık boşanmakla sonuçlandı. Ancak berdel ile evlenen diğer taraf mutlu olduklarını ve boşanmak istemediklerini belirtti. Hatta ortada bir erkek çocukları da vardı. fakat bir taraf boşandığı için diğer tarafında boşanmasını talep etti. Bu talep sağlıklı bir evlilik sürdürdüğünü düşünen çiftler tarafından reddedildi. Defalarca birbirlerini çok sevdiklerini ve boşanmak istemediklerini belirttiler. Buna rağmen kızın ailesi zorla kızını alarak mutlu olduğunu düşünen çifti ayırdı. Boşanma baskı ile gerçekleştikten sonra kadını hemen başka birisi ile evlendirdiler. Parçalanmış aileden kalan çocuk da babasına bırakıldı. Daha sonra olaya müdahale ettik. Her iki tarafta boşandığı için her hangi bir bedel verilmedi. İki tarafı husumet olamayacak şekilde barıştırdık ve olay kapandı.¹

Bu sosyal sorunda hassas ve arabuluculuğu ciddi anlamda gerektiren bir durumdur. Boşanma durumu da bir namus meselesi olarak görülmesinden sonra namus arabuluculuğa

¹Hacı Abdülkerim İRİM, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Rispi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesiinde İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

gidilip çözülmezse, ciddi bir namus davasına dönüşebileceği gibi, kan davasına kadar gidebilir. Bunun için arabuluculuk en etkili çözüm yollarından bir tanesidir.

Komşuluk ilişkileri için de sıklıkla arabuluculuğa başvurulur. Bunlara da bakmak gerekmektedir.

3.7. Komşuluk İlişkilerinde Ortaya Çıkan Anlaşmazlıklarda Arabuluculuk

Günlük olarak karşılaştığımız herhangi bir sorundan dolayı komşular arasında anlaşmazlık çıkabileceği gibi sıklıkla görülen bazı anlaşmazlıklara değineceğiz. Karacadağ Türkmen Köylerinde ağalık sistemi olmadığından köyün arsasının mülkiyeti bir kişide olması durumu söz konusu değildir. Aynı zamanda köylerin yerleşme yeri neredeyse tamamı hazine malıdır. Bundan dolayı köylerde evlerin yapıldığı arsanın tapusu yoktur. Ev yaptırılırken köylüler kendi aralarında uygun gördüğü şekilde istedikleri yerde ev yaptırabiliyor. Ev yaptırmak için arsa için herhangi bir harcama yapmaz. Hiç kimsenin mülkiyetinde olmayan köy yerleşkesinde nüfusun çoğalmasıyla birlikte her geçen gün yerleşim yerleri büyümekte ve yeni evler yapılmaktadır. İşte konumuz için önemli olan bu yeni yapılan evlerdir. Özellikle komşular arasında anlaşmazlıkların başında gelen bir sorun da yeni yapılan evlerin nereye yapılacağı konusundaki anlaşmazlıklardır. Özellikle komşular arasında bu sorun gün geçtikçe sıkça karşılanmaktadır. Çocuklarına ev yaptırmak isteyenler genelde yeni evi kendine yakın bir yerde yaptırmaya tercihindedirler. Yerleşim yeri büyüdükçe ve nüfus arttıkça köy alanında daralma ve yeni ev için uygun yer bulma da zorlaşmaktadır. Bazen bundan dolayı komşu olan çok yakın akrabalar bile anlaşmazlığa girebilmektedir.

Bu dorunun ciddileştiği durumlarda yine arabuluculuğa başvurulmaktadır. Bu sorunda arabuluculuğu gidildiğinde Risipiler anlaşmazlığa giren tarafları bir araya getirir. Her iki taraf dinlenir ve gerekirse diğer komşuların da görüşü alınır. İki tarafta dinlendikten sonra Risipilerin uygun gördüğü şekli ile çözüme gidilir. Eğer taraflar arabuluculukta uygun görülen çözümü kabul görürlerse bu anlaşmazlık çözüme kavuşur. Her iki tarafta verilen karara göre hareket eder. Eğer taraflar bunu adil görmeyip verilen kararları kabul etmezse sorun yeniden ele alınır. Ele alınan sorun tekrar görüşülüp tarafların taleplerine göre çözümle ilgili karar tekrar düzenlenir. Zaten genelde taraflar Risipilere hürmeten mutlaka bir çözüme gitmektedir. Eğer tekrar sorun çözülemezse sorun farklı sosyal sorunlara sebep olabileceği gibi ileriki süreçte mutlaka tekrardan arabuluculuğa yansır.

Komşu ilişkilerinde anlaşmazlıklarında genelde ev yaptırmada konusunda anlaşmazlık görülüyor. Örneğin komşularımız arasında bu konuda sorun yaşandı. Komşularımızdan biri kendi evinin arkasında bir ev yaptıracaktı ve onun temelini attı. Ancak biz bunu yaptırmasını istemiyorduk. Çünkü dereye inen yolu kapatıyordu. Bunu belirtmemize rağmen yaptırmak istedi ve bu ısrarı üzerine arabuluculardan H.Hasan ve H.Abdülkerim'e gidip durumu anlattık. İkisi arabulucu olarak duruma müdahale etti. Komşuları bir araya getirerek çözüm için görüştü. Sonuç olarak yapılan temelin bir tarafını iptal ederek biraz daha ileriye aldılar. Bu şekilde hem kendisi yapmak istediği evi yaptı hem de bizim dereye inen yolumuz kapanmamış oldu. Sadece ısrar ettiği temel üzerinden değişiklik yaptırılarak yeri değiştirildi. Daha sonra bu anlaşmazlıktan kaynaklı dargınlık ve kırgınlık ortadan kaldırılarak barışla sonuçlandı.¹

Sonuç

Görüldüğü gibi Karacadağ Türkmen Aşiretinde arabuluculuk sosyal sorunlar karşısında başvurulan en önemli yöntemlerdendir. Bu yöntem hem bir yönetim şekli hem de

¹Vehip ATŞİZ, 73 Yaşında (2016 yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, İlkokul Mezunu, Çiftçi

sosyal sorunlar karşısında sorunun çözümü için saygınlık kazanmış kişiler tarafından oluşturulmuş toplumsal bir sistemdir. Aynı zamanda sosyo-kültürel yaşamın düzenlenmesi adına fonksiyonalist bir işleve sahip olmakla aşiretin karşılaştığı farklı sorunların tespiti için bu alanda önemli bir kaynak niteliğindedir.

Sosyal sorun olarak ön plana çıkan ve arabuluculuğa yansıyan bazı önemli sorunlar ise şöyle sıralanabilir; kan davaları, kız kaçırma, tarla sınırlarında anlaşmazlık, komşu köyle arasında çıkan anlaşmazlıklar, hırsızlık olaylarında karşılaşılan durum, berdel evliliklerinde boşanma durumu, komşuluk ilişkilerinde ortaya çıkan anlaşmazlıklar gibi birçok sorunun arabuluculuğa yansıdığını görmekteyiz.

Arabuluculuk sisteminin önemli aktörleri ise Aksakallılar (Risipiler) ve din adamlarıdır. Aksakallılar bu sistemin hafızası konumunda iken, din adamları da aksakallıların yanında yer alarak arabuluculuğun sürdürülebilirliğini ve işlevselliğini sağlamaktadırlar. Aksakallıların belirli durumlarda sıkça danıştıkları yer genelde din adamlarıdır. Din adamlarının en saygın görenleri ve aksakallıların hassas oldukları da şeyhlerdir. Bölgede tanınan ve saygınlık kazanan şeyhler arabuluculukta etkin olmakla birlikte sözü dinlenen ve birçok durumda aksakallılarla aynı konumda yer almaktadırlar. Hatta aksakallılar tarafından çoğu zaman toplumun en saygın kişileri olarak da tanıtılmaktadırlar.

Arabuluculuk, aşiret içindeki sosyal sorunlara karşın çözüm üretmenin yanında aşiretler arasındaki ilişkileri düzenlenmesini de sağlamaktadır. Aşiretler arasında karşılaşılan sorunlar genelde arabuluculuğa yansır ve arabuluculuk yoluyla ilişkilerin düzenlenmesine gidilir. Özellikle birbirine komşu olan aşiretler arasında bu durum daha belirgindir.

Arabuluculuk, Aşiret içinde ve aşiretler arasında toplumsal alanda sosyo-kültürel yaşam doğrultusunda toplum karşılaştığı problemlere karşın oluşturulmuş olan, birçok sosyal sorunun çözüm üretme merkezi olarak işlev gören, toplumun gelenekleri, normları ve inançları doğrultusunda inşa edilmiş bir yöntem ve yönetim şeklidir.

KAYNAKÇA

AKSOY, Mustafa: “Neden Kürçünlük Yapılıyor?”, Türk Dünyası Tarih Kültür Dergisi, Mart 2010.

FİRDEVSOĞLU, İsmail: Adıyaman Yöresi Aşiretleri, Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi Tarih Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş, Haziran 2013.

GÖKALP, Ziya: Kürt Aşiretleri Hakkında Sosyolojik Tetkikler, (Haz; Yalçın TOKER) , 2. Baskı, Toker Yay. , İstanbul, 2013.

GÖKALP, Ziya: Kürt Aşiretleri Hakkında Sosyolojik Tetkikler, Sosyal Yayınları, İstanbul, 1992.

HALAÇOĞLU, Yusuf: Aşiret, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, IV, Türkiye Diyanet Vakfı Yay. , İstanbul, 1994.

KEKEÇ, Elif Kısmet: Arabuluculuk Yoluyla Uyuşmazlık Çözümünde Temel Aşamalar ve Taktikler, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Doktora Tezi, 2010.

SAMİ, Şemseddin: Kamus-ı Türki, Çağrı Yay., İstanbul, 1989, Cilt: I.

TÜRKAY, Cevdet: Başbakanlık Arşiv Belgelerine Göre Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Cemaatler, İstanbul, 1979, s. 16-17

TÜRKDOĞAN, Orhan: Etnik Sosyoloji, 5.Baskı, Timaş Yayınları, İstanbul, 2006

RÖPORTAJ

Dicle Üniversitesi Öğretim Üyesi Yusuf Kenan HASPOLAT ve Araştırmacı-Yazar Ramazan KIVRAK, Röportaj, Eylül 2014

WEB SİTELERİ

<http://www.karacadagturkmenlendernegi.org/haber/133-karacadag-turkmenlerinin-girisimiyle-komsu-asiretlerin-kan-davasi-barisla-sonuclandi.aspx#.VzTMuYSLTIU> (12.05.2016)

<http://www.karacadagturkmenlendernegi.org/sayfa/2-turkmen-asireti.aspx#.VzSLZYSLTIU> (12.05.2016)

<http://blog.milliyet.com.tr/turkmen-olmama-ragmen-turkce-yi-ortaokul-da-ogrendim/Blog/?BlogNo=378518> Röp. Neslihan Sultan Pala , (27.12.14)

<http://www.hurriyet.com.tr/kan-davasi-dualarla-sona-erdi-9575660> (13.05. 2016)

KAYNAK KİŞİLER

Vehip ATSIZ, 73 Yaşında (2016 yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, İlkokul Mezun, Çiftçi

Şeyh Ahmet, 70 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Şeyhlerine Mensup, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çerçuli Mahallesi İkamet Ediyor, İlkokul Mezun, Serbest Meslek

Nusret KAYA, 41 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Şanlıurfa Merkezde İkamet Ediyor, Şanlıurfa Karacadağ Türkmen Derneği Başkanı

Hacı Abdülkerim İRİM, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, İlkokul Mezun, Çiftçi

Ahmet İRGEN, Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyordu

Şaban, ATSIZ, Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, İlkokul Terk, İşçi

Vehip ATSIZ, 73 Yaşında (2016 yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, İlkokul Mezun, Çiftçi

Hacı Hasan KAYA, 83 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Arabuluculardan/Risipi, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Çiftçi

Derviş AYZAZ, 27 Yaşında (2016 yılı), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi Asiçayır Mezrasında ikamet Ediyor, Öğretmen

Hacire KAYA, 70 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, Okuma Yazması Yok, Ev Hanımı

Mehmet İŞIKRIK, 20 Yaşında (2016 Yılında), Karacadağ Türkmen Aşireti Mensubu, Şanlıurfa İli Siverek/Karacadağ Çıkrık Mahallesi İkamet Ediyor, Üniversite Öğrencisi